Vlaams Parlement

vergadering **45**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Plenaire Morgenvergadering

van 6 juli 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 3

VERONTSCHULDIGINGEN 3

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN 3

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters betreffende de hoorzittingen over de problematiek van het waterbeheer en de wateroverlast gehouden door de Verenigde Commissies voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed en voor Mobiliteit en Openbare Werken
– 1219 (2010-2011) – Nr. 1
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen en Gwenny De Vroe, de heren Lode Ceyssens en Wilfried Vandaele en mevrouw Michèle Hostekint betreffende het beheersen van wateroverlast in het kader van een integraal waterbeleid
– 1221 (2010-2011) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 3

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het aanvullend protocol bij het Europees handvest inzake lokale autonomie betreffende het recht op participatie in de aangelegenheden van lokale autoriteiten, opgemaakt in Utrecht op 16 november 2009
– 1061 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 4
Artikelsgewijze bespreking 6

ONTWERP VAN DECREET houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd
– 1102 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7
Algemene bespreking 6
Artikelsgewijze bespreking 20

ONTWERP VAN DECREET houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap nv Vlaams Energiebedrijf
– 1113 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5
Algemene bespreking 20

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 39

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 8.59 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Kurt De Loor, Marleen Vanderpoorten: ambtsverplichtingen;

Felix Strackx: familieverplichtingen;

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Katleen Martens: gezondheidsredenen.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, ik wijs de vergadering op het jaarverslag 2010 van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie, dat op 17 juni 2011 is ingediend en op 24 juni 2011 onder de Vlaamse volksvertegenwoordigers is verspreid. Overeenkomstig artikel 87, eerste lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement neemt de plenaire vergadering kennis van dat jaarverslag en zullen de voorstellen en aanbevelingen uit dat jaarverslag worden behandeld door de bevoegde commissies.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters betreffende de hoorzittingen over de problematiek van het waterbeheer en de wateroverlast gehouden door de Verenigde Commissies voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed en voor Mobiliteit en Openbare Werken – 1219 (2010-2011) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen en Gwenny De Vroe, de heren Lode Ceyssens en Wilfried Vandaele en mevrouw Michèle Hostekint betreffende het beheersen van wateroverlast in het kader van een integraal waterbeleid
– 1221 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Caluwé bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, ik stel voor om twee voorstellen van resolutie inzake de wateroverlast bij hoogdringendheid aan de agenda toe te voegen.

De voorzitter: We zullen ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het aanvullend protocol bij het Europees handvest inzake lokale autonomie betreffende het recht op participatie in de aangelegenheden van lokale autoriteiten, opgemaakt in Utrecht op 16 november 2009 – 1061 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Van Overmeire, verslaggever, heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, in zijn inleidende uiteenzetting wees minister Bourgeois op het feit dat het Europees handvest inzake lokale autonomie reeds in 1985 werd aangenomen. Dit handvest verplicht de partijen fundamentele regels toe te passen die de politieke, administratieve en financiële onafhankelijkheid van de lokale gemeenschappen waarborgen.

Het vandaag voorliggende aanvullend protocol heeft als bedoeling het recht van elke burger om deel te nemen aan aangelegenheden van lokale besturen in te schrijven in het toepassingsgebied van het handvest. Participatie van de burgers is immers cruciaal om de legitimiteit van beslissingen te bevestigen en verantwoordelijkheden vast te leggen. Door participatie van de burger kan de overheid lessen trekken om een beter beleid te voeren en een betere dienstverlening te verschaffen. Participatie heeft ook een intrinsieke waarde: zij geeft zin aan het willen behoren tot een gemeenschap. Vandaag heeft Vlaanderen reeds op decretale manier vorm gegeven aan de inhoud van het handvest en dit zowel voor wat het gemeentelijke als het provinciale niveau betreft.

Artikel 1 van het protocol handelt over het recht op participatie in de aangelegenheden van lokale besturen. De verdragsluitende staten verbinden zich ertoe om dit recht voor iedereen te waarborgen. Inzake het al dan niet toekennen van kiesrecht aan niet-onderdanen stelt het aanvullend protocol enkel dat dit bij wet moet worden geregeld. Het tweede artikel van het protocol omvat een opsomming van maatregelen die de verdragsluitende staten moeten treffen om de uitoefening van het recht op participatie mogelijk te maken. Ook dit is in Vlaanderen reeds geregeld, met name door de artikelen 197 en volgende van het Gemeentedecreet, en de artikelen 190 tot 214 van het Provinciedecreet.

De overige artikelen betreffen de territoriale toepassing, de ondertekening en inwerking-treding, de opzegging en de kennisgeving. Volgens de minister zal de goedkeuring van onderhavig protocol voor Vlaanderen geen negatieve implicaties met zich meebrengen. Door het aanvullend protocol goed te keuren, toont Vlaanderen dat het het belang van het recht op participatie in de aangelegenheden van lokale autoriteiten ten volle naar waarde schat.

De goedkeuring van het protocol past ook in het Vlaamse beleid ten aanzien van de lokale besturen dat, aldus de minister, sterke lokale besturen beoogt.

In de bespreking heb ik zelf een drietal opmerkingen geformuleerd. Ten eerste, met betrekking tot het kiesrecht voor niet-onderdanen is er een incongruentie tussen het gemeentelijke niveau, waar dat kiesrecht bestaat, en het provinciale niveau, waar het niet bestaat. Als de minister zegt dat hij de intentie heeft om hierover onderhandelingen te beginnen met de federale overheid, dan kan dat twee richtingen uitgaan: door het uitbreiden van het kiesrecht tot het provinciale niveau, of door het afschaffen van het kiesrecht op het gemeentelijke niveau. Voor dat laatste valt er veel te zeggen.

De minister antwoordde dat het overleg, bij ontstentenis van een volwaardige Federale Regering, vooralsnog niet kan worden opgestart. De minister heeft ten gronde nog geen standpunt ingenomen, maar heeft wel reeds een oplijsting laten maken van de bestaande anomalieën.

Twee, de vrees bestaat dat ook dit protocol op een oneigenlijke manier zal worden gebruikt, meer bepaald in het dossier van de benoeming van de burgemeesters in de Rand. Het probleem is niet zozeer dat iemand zich op dit protocol zou kunnen beroepen. Het probleem ligt elders. Het verleden heeft immers aangetoond dat de tegenpartij duidelijk te kwader trouw is en elk instrument aangrijpt om Vlaanderen in een kwaad daglicht te stellen. Hoewel de uitkomst van dergelijke procedures in rechte dus voorspelbaar is en geen risico's inhoudt voor de Vlaamse overheid, volgt uit het loutere feit van dergelijke procedures telkenmale opnieuw internationale imagoschade voor Vlaanderen.

Drie, op mijn verwijzing naar het advies van zowel de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) als de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST), die aandringen op een decretale verankering van artikel 8, tweede lid, van het handvest, waardoor op de lokale besturen, enkel nog een legaliteitstoezicht zou gelden, antwoordde de minister dat het niet de bedoeling is om een decretale aanpassing in die zin door te voeren. Het is wel degelijk de bedoeling de norm van het algemeen belang te handhaven. Het bestuurlijk toezicht op de lokale besturen zal niet worden beperkt tot een louter wettigheidstoezicht, omdat behoorlijk bestuur nu eenmaal veronderstelt dat men desgevallend ruimer moet gaan dan het louter naleven van de wettelijke normen. In globo is men ter zake echter zeer terughoudend, kwestie van zeker niet in een vorm van opportuniteitstoezicht te vervallen. Maar de Vlaamse Regering zal de SARiV en de VLABEST op dit punt dus niet volgen in hun advies.

Het ontwerp van decreet werd aangenomen bij unanimiteit van tien stemmen.*(Applaus)*

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Voorzitter, minister, dames en heren, het gaat hier om een aanvulling op het handvest. Ik vind het heel positief dat de participatie van de burger hierdoor wordt bevorderd.

Ik wil er u toch aan herinneren dat er op 28 mei 2008 een verslaggever van de delegatie van het Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten van de Raad van Europa, Michel Guégan, in verband met de niet-benoeming van de burgemeester een eerste verslag heeft gemaakt waarin hij vijf tekortkomingen opsomt van het Handvest inzake lokale autonomie. Die vijf punten zijn de volgende. Het gebrek aan benoeming van drie burgemeesters door de Vlaamse overheid binnen een redelijke termijn, zorgt voor een verstoring van het openbaar bestuur. De toepassing en de interpretatie van de taalwetgeving door de Vlaamse overheid belemmert de deelname van Franstalige burgers aan het lokale politieke leven in de faciliteitengemeenten. Dat is strijdig met de geest van het Europees Handvest inzake lokale autonomie. Dan is er ook de weigering van de minister van Binnenlands Bestuur – toen was dat de heer Keulen – om de burgemeesters te benoemen bij wijze van sanctie zonder voorafgaandelijke disciplinaire procedure. Het administratief toezicht op lokale autoriteiten dient zodanig te worden uitgeoefend dat er sprake is van evenredigheid tussen de interventie van de toezichthoudende autoriteit en de belangen die deze dient te beogen.

Collega's, ik zal het ontwerp van decreet goedkeuren. We moeten oog hebben voor het handvest van 2008 en dat strikt navolgen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik dank de verslaggever voor zijn exhaustief verslag. Hij heeft de commissiebespreking correct weergegeven.

Ik heb er in de commissie ook uitdrukkelijk op gewezen dat de leden van de Raad van Europa ervoor gekozen hebben om dit niet toe te voegen aan het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) om te vermijden dat het zou gaan om afdwingbare rechten voor het Hof van Straatsburg. Er is gekozen voor een protocol bij het handvest. Daarbij doen de opmerkingen van de heer Van Eyken niet ter zake. Bovendien heb ik als minister van Binnenlands Bestuur een delegatie ontmoet, mijnheer Van Eyken, van de lokale en regionale

besturen. Er is uitdrukkelijk gewezen op het systeem van burgemeesters in dit land. Zij vertegenwoordigen de overheid, zowel de Vlaamse als de federale. Het is het systeem van enerzijds gedragen zijn door een meerderheid, maar anderzijds ook van een benoeming. Dat betekent dat moet worden beantwoord aan normen die op dit vlak worden vooropgesteld.

Voorzitter, ik denk dat ik voor de rest kan verwijzen naar de toch wel uitgebreide bespreking in de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1061/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd
– 1102 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Mevrouw Brouwers, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Minister, een gelukkige verjaardag.

Voorzitter, collega's, het ontwerp van decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd, kortweg het langverwachte Planlastendecreet, ligt hier vandaag of ten laatste morgen ter stemming voor. Ik vind het belang van het decreet een mondeling verslag waard.

De lokale besturen klagen reeds lang over de overdreven vele plannen en rapporten die zij periodiek moeten produceren om onder andere allerlei subsidies te kunnen verwerven. In opvolging van het regeerakkoord en het recente witboek Interne Staatshervorming diende minister Bourgeois dit belangrijke ontwerp van decreet in. De commissie voor Binnenlands Bestuur besprak het ontwerp op 24 en 31 mei en op 7 juni 2011. De minister kaderde dit decreet ook in de ambities van de regering om de efficiëntie van de overheid te verbeteren en het subsidiariteitsprincipe beter door te voeren door een meer kaderstellende en minder betuttelende Vlaamse overheid. Door een inperking van administratieve lasten rekent de minister zelfs op een mogelijke besparing van naar schatting 40 miljoen euro.

Een en ander kan niet los worden gezien van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 op de lokale beleids- en beheerscyclus. Dit bepaalt voor alle gemeenten, OCMW's en provincies de wijze van opmaak van de meerjarenplanning, het budget en de jaarrekening. De regeling zal algemeen van toepassing zijn vanaf 1 januari 2014. De gemeentelijke bestuursperiode vanaf 2013 zal dus kunnen starten met een schone lei. De regeling is van toepassing op alle Vlaamse regelgeving die periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen

oplegt aan lokale besturen. Meestal, maar niet noodzakelijk, gaat het om regelgeving gekoppeld aan een subsidiestroom.

De regeling heeft bovendien betrekking op veertien sectorale decreten, zoals geïnventariseerd door de Commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen, die moeten worden aangepast ten laatste in het voorjaar van 2012. Er is een afstemming in de tijd op de lokale bestuursperiode. Planning of subsidiëring kan enkel worden opgestart bij het begin, in 2014, en in het midden, in 2017, van de lokale cyclus. Op 30 oktober 2012 moeten de Vlaamse beleidsprioriteiten en de hoogte van het subsidiebedrag bekend worden gemaakt. In 2013 volgt de opmaak en goedkeuring van de lokale meerjarenplanning door de raad, en op 15 januari 2014 wordt die meerjarenplanning opgestuurd naar de Vlaamse overheid. Ten laatste op 30 april 2014 deelt de Vlaamse overheid mee of het plan is aanvaard met aanduiding van de hoogte van het subsidiebedrag waarop de gemeente kan rekenen.

De afstemming op de reguliere lokale beleids- en beheerscyclus impliceert dat er geen verplicht apart plan meer nodig is. De lokale engagementen worden geïntegreerd in de reguliere meerjarenplanning. Er is evenmin een verplichte aparte jaarlijkse rapportering. Ook daar is sprake van integratie, en wel in de reguliere jaarrekening.

Ik kom nu tot een aantal algemene bedenkingen van een aantal collega's in de commissie. De heer van Rouveroij was van oordeel dat de minister op bekwame wijze voortbouwt op de aanzetten van zijn voorganger Keulen in de vorige bestuursperiode. Open Vld is dus, in de commissie althans, enthousiast over het ontwerp.

Mevrouw Vissers vindt het ontwerp van decreet een evenwichtig kader, dat mooie principes biedt. Het grote werk moet echter nog beginnen.

De heer Verfaillie onderstreept het belang van de opname van het voornemen tot planlastvermindering in het huidige regeerakkoord. De CD&V-fractie is ervan overtuigd dat, indien de veertien sectorale decreten effectief in de geest van deze gedachte worden aangepast, de verduidelijking en de vereenvoudiging door de lokale besturen op gejuich zal worden onthaald.

De heer Caron neemt een dubbele houding aan. Enerzijds begrijpt hij de probleemanalyse. Hij deelt de mening dat de planbelasting te groot is. Anderzijds leert zijn ervaring hem dat de planning een belangrijke rol heeft gespeeld om sectoren als cultuur, jeugd en sport op de gemeentelijke beleidskaart te zetten. Hij vindt ook dat het ontwerp van decreet met betrekking tot de participatie te zwak uitvalt. Hij waarschuwt dat de focus op de resultaten, in plaats van op de mensen en de middelen, niet altijd een vooruitgang inhoudt. Verder stelt hij vast dat het Vlaams Parlement geen ruimte krijgt om mee over de beleidsprioriteiten te discussiëren.

De heer De Loor spreekt zijn waardering uit voor de geïntegreerde en meerjarige aanpak, de sturing op de hoofdlijnen, de afstemming en vooral het volwassen en volwaardig partnerschap tussen de verschillende bestuursniveaus. Verder vindt hij dat we van planlast tot planlust moeten evolueren. Iedereen moet hierbij zijn rol kunnen spelen. Hij verwijst naar het primaat van de politiek. Het participatief proces blijft echter evenzeer noodzakelijk.

De heer De Meulemeester is het ermee eens dat de planlast voor de lokale besturen te groot en te weinig gecoördineerd is. Sinds 2003 proberen opeenvolgende regeringen en parlementen dit te verhelpen. De beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering moeten op een voldoende hoog niveau worden gedefinieerd. Lokale en provinciale besturen moeten meer dan uitvoeringsagentschappen zijn. Ze moeten hun eigen beleid op maat kunnen invullen.

De heer Van Hauthem heeft een bedenking bij het grote werk dat nog moet gebeuren. Het is logisch dat het beleidsinstrument van de sectorale subsidiestromen blijft bestaan. Hij vreest echter dat dit tegelijkertijd het gevaar meebrengt dat ministers de planlast langs deze achterpoort zullen laten bestaan. Hij vraagt zich, net als enkele andere mensen, af welke

minister de aanpassing van de veertien sectorale decreten zal regisseren. De minister verduidelijkt dat elke minister afzonderlijk verantwoordelijk is voor de sectorale vertaling van de planlasten. Er is afgesproken dat elke sector tegen het einde van dit jaar klaar moet zijn. Dit moet een parlementaire behandeling in de eerste helft van 2012 mogelijk maken.

De heer Dehandschutter stelt dat een goede verhouding tussen de gemeentelijke autonomie, de Vlaamse aansturing en ondersteuning en de inspraak en participatie van het middenveld het einddoel vormt. Hij merkt tevens op dat sectoren als cultuur, jeugd en sport in kleinere gemeenten onder de planlast gebukt gaan. Vaak gaat het immers om eenmansdiensten. Finaal moeten we komen tot een goede verhouding tussen de gemeentelijke autonomie, de Vlaamse aansturing en ondersteuning van de 308 Vlaamse steden en gemeenten en de inspraak en participatie van het middenveld.

Mevrouw De Ridder, voorzitter van de commissie, stelt voor de voorzitter van het Vlaams Parlement een schrijven te sturen over de organisatie van de parlementaire behandeling van de veertien sectorale decreten, met het verzoek dit tijdens het eerstvolgend overleg tussen het Uitgebreid Bureau en de commissievoorzitters ter bespreking voor te leggen. De brief aan de voorzitter van het Vlaams Parlement is aan het commissieverslag toegevoegd.

Ik overloop nog even de belangrijkste amendementen. Sommige amendementen zijn immers aangenomen.

Open Vld heeft een amendement ingediend om de datum 30 oktober door de datum 31 mei te vervangen. Door de datum van de bekendmaking van de Vlaamse beleidsprioriteiten tot 31 mei te vervroegen, zouden de lokale politieke partijen in hun verkiezingsprogramma duidelijk kunnen maken hoe ze hierop willen inspelen. Volgens de meerderheid mogen de beleidsprioriteiten echter niet interfereren met de politieke verkiezingsstrijd. Het amendement is verworpen.

De heer Caron heeft een amendement op artikel 6 ingediend. De heer Caron heeft verklaard het principieel met de minister eens te zijn. We moeten de lokale besturen niet op hun ingezette middelen en instrumenten, maar wel op de output en de effecten controleren. In een aantal gevallen valt de output echter moeilijk te meten. Dit geldt vooral indien de output van kwalitatieve aard is. De heer De Loor heeft gerepliceerd dat de overname van dit amendement het hele ontwerp van decreet op de helling zou zetten. Het is de bedoeling de lokale autonomie haar rol te laten spelen. We moeten daar vertrouwen in hebben. Het amendement is dan ook verworpen.

Dan was er het amendement 14, voorgesteld door mezelf en enkele collega's. Er wordt een beperking voorgesteld met betrekking tot cofinanciering. Ook de Europese Unie hanteert bij subsidies vaak het systeem van een euro voor een euro, en dat wordt hier dus ook toegepast. Zo niet beschikt de Vlaamse overheid over een te grote hefboom om met een minimale inzet van geoormerkte subsidies een groot deel van het lokale beleid te gaan regelen. Het amendement werd uiteraard aangenomen.

Het aangenomen amendement 15, voorgesteld door de heer De Loor, is erg belangrijk, want het zorgt voor een grotere garantie op participatie door stakeholders.

Op artikel 10 werd een amendement aangenomen, voorgesteld door de heer De Loor. De relevante onderdelen van de door de gemeenteraad goedgekeurde jaarrekening zullen ook aan de bevoegde adviesraad meegedeeld worden.

Het laatste amendement dat werd aangenomen, was er een op artikel 11, voorgesteld door de heer Durnez, dat ertoe strekt de Vlaamse Regering aan te zetten om haar eindbeslissing binnen een bepaalde termijn bekend te maken aan de lokale besturen, die een verbeterde rapportering indienden.

Na enige discussie werd het amendement op artikel 12, van de heer Caron, weggestemd om in de eerste paragraaf punt 11 te schrappen. Het gaat over het decreet betreffende het Vlaams

cultureel-erfgoedbeleid, dat hij eruit wilde halen. Het zou volgens Groen! zo goed als onmogelijk zijn om de erfgoedconvenants in het stramien van het ontwerp van Planlastendecreet te manoeuvreren.

Voorzitter, tot daar mijn redelijk uitgebreid verslag over dit belangrijke ontwerp van decreet, dat een cultuuromslag beoogt bij verschillende sectoren in hun relatie tot de lokale besturen.

De heer Verfaillie zal hierna namens mijn fractie het woord nemen. Ik wil u alvast verklappen dat de CD&V-fractie het geamendeerd ontwerp van Planlastendecreet met zeer grote overtuiging zal goedkeuren. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik kan vrij kort zijn, en wel om vier redenen. De eerste is het uitstekend verslag van mevrouw Brouwers, die al heeft meegedeeld dat CD&V het ontwerp met veel overtuiging zou goedkeuren. Aangezien de minister vandaag verjaart, willen we hem ook nog wat vrije tijd gunnen om dat te vieren. Ook heb ik niet de minste behoefte om de debatten te rekken tot het holst van de nacht, om eventuele misverstanden te vermijden. Ten slotte gaat het in dit geval om minder planlasten. Dat betekent minder administratie en meer tijd om te werken. Deze speech zal een voorbeeld zijn dat we inderdaad meer tijd moeten uittrekken om te werken en minder om te spreken. Voorzitter, ik zie dat ik nog 28 minuten en 45 seconden spreektijd heb.

Voorzitter, collega's, elk lokaal bestuur dat zichzelf respecteert en dat een toekomstgericht beleid wil voeren, weet dat men niet blind kan varen. Men moet duidelijk weten wat men wil bereiken, binnen welk tijdsbestek men dat wenst te doen en welke middelen men daarvoor wenst in te zetten. Het nut van een degelijke beleidsplanning is dan ook noodzakelijk en wordt door geen enkel lokaal bestuur in vraag gesteld.

We dienen evenwel vast te stellen – en elke lokale bestuurder zal zich hierin ongetwijfeld herkennen – dat de balans in dezen de laatste jaren de verkeerde kant is uitgeslagen. Meer en meer werden de lokale besturen immers geconfronteerd met een oplopende planlast. Het zijn er door de jaren heen heel wat geweest. En voor elk plan afzonderlijk waren er wel zeer goede argumenten te vinden om het in te voeren, maar het resultaat was wel dat het maken van de plannen op zich meer en meer een doel op zich aan het worden was.

Dat was overigens voor de lokale besturen meer en meer een dure aangelegenheid geworden. Voor het maken van die plannen diende het lokale bestuur zeer vaak externe hulp in te schakelen, en die komt niet gratis.

Het hoeft niet te verwonderen dat de toegenomen planlast bij de lokale besturen op meer en meer kritiek en onbegrip stuitte. Voor heel wat lokale besturen was de planning een last geworden, iets wat noodgedwongen diende te gebeuren, waar heel wat energie naartoe ging en waarvan het daadwerkelijke nut sterk in vraag werd gesteld. De voordelen van een planmatig beleid raakten ondergesneeuwd.

De verzuchtingen van steden en gemeenten zijn bij deze meerderheid niet in dovemansoren gevallen. De vermindering van de planlasten werd als belangrijke, na te streven doelstelling opgenomen in het regeerakkoord. Deze doelstelling heeft haar vertaling gevonden in het witboek Interne Staatshervorming. Doorbraak 8 van het witboek stelt als principe dat de plan- en rapporteringsverplichtingen die de Vlaamse overheid aan de lokale en provinciale besturen kan opleggen, zullen worden beperkt tot de essentie en afgestemd zullen worden op de reguliere lokale beleidscyclus. Voorliggend ontwerp geeft dus zowel uitvoering aan het regeerakkoord als aan het witboek.

Collega's, een jaar geleden keurde de Vlaamse Regering het besluit betreffende de beleids- en beheerscyclus goed. Daarin staat de vernieuwde planning- en rapporteringscyclus, waarbij financiële informatie gekoppeld wordt aan beleidsinformatie, centraal. Met dit ontwerp worden de plan- en rapporteringsverplichtingen afgestemd op deze nieuwe beleids- en

beheerscyclus. Deze laatste is de beleidscyclus die gekoppeld is aan de lokale bestuursperiode en die begint in het tweede jaar dat volgt op de lokale verkiezingen en eindigt op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen.

Het ontwerp bepaalt tevens dat uiterlijk op 30 oktober van het jaar waarin er lokale verkiezingen plaatsvinden, de Vlaamse Regering haar beleidsprioriteiten en de erbij horende subsidieregelingen voor de komende lokale beleidscyclus bekendmaakt. Bij de bekendmaking van die beleidsprioriteiten vermeldt de regering de hoogte van de totale voorziene subsidie evenals de criteria voor de verdeling ervan.

Belangrijk is tevens dat de rapportering op een totaal andere leest geschoeid wordt. Rapportering zal worden beperkt tot het overzenden van de relevante delen van de jaarrekening. Ook het belang hiervan mag niet worden onderschat. Evenzeer als de planning was de eraan verbonden rapportering voor de lokale besturen immers een zware last geworden.

Collega's, de afgelopen maanden en tijdens de commissiebespreking kwam naar voren dat er enige ongerustheid bestaat over het feit dat de vermindering van de planlasten ook zal leiden tot minder planmatig beleid en minder inspraak. Laat het duidelijk zijn dat dit geenszins het geval zal zijn en dat dit ook geenszins de instelling is waarmee mijn fractie dit ontwerp benadert. Een degelijke planning is noodzakelijk om een toekomstgericht beleid uit te stippelen. Geen enkel lokaal of provinciaal bestuur kan het zich veroorloven om op een niet-planmatige manier te werk te gaan. Maar daarvoor moet niet langer elk plan op zich staan als een volledig apart gegeven met aparte regels voor het opstellen ervan.

Een vermindering van de planlasten zal ook niets afdoen aan de noodzaak van voldoende overleg met de lokale actoren. Dergelijk overleg blijft aangewezen, ook na de inwerkingtreding van dit decreet. Ook daarover wil CD&V geen enkele twijfel laten bestaan. Het ontwerp stelt overigens duidelijk dat de regelingen waarbij plan- en rapporteringsverplichtingen worden opgelegd, onder meer bepalen dat de lokale besturen moeten aantonen dat ze de lokale belanghebbenden of de bevoegde adviesraden hebben betrokken bij de strategische meerjarenplanning.

Het komt er hier voor alle betrokkenen op aan om enig vertrouwen te hebben in de aanpak van de lokale besturen ter zake.

Met dit kaderdecreet is het werk evenwel nog niet af. Er wacht ons allen, parlement en regering, nog een belangrijke taak in het tijdig aanpassen van de bestaande sectorale decreten. Het gaat hier over niet minder dan veertien decreten die in overeenstemming moeten worden gebracht met het kaderdecreet. Het zal een hele uitdaging worden om dat tijdig klaar te krijgen. De CD&V-fractie engageert zich ten volle voor deze oefening.

Collega's, in mei 2009 hield de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid in haar eindrapport een pleidooi voor een drastische reductie van alle plan- en rapporteringsverplichtingen tot het beleids- en beheersrelevante minimum en voor een integratie hiervan in een alomvattend kader. Dit ontwerp biedt hier een zeer duidelijk antwoord op. Het is een antwoord waar de lokale besturen reeds lang op wachten en dat onze fractie met volle overtuiging zal goedkeuren, zoals mevrouw Brouwers reeds heeft aangekondigd. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, in de eerste plaats wil ik mevrouw Brouwers danken voor het correcte en volledige verslag. Er wordt als uitgangspunt van dit ontwerp van decreet terecht vastgesteld dat er een te grote, weinig gecoördineerde planlast door de Vlaamse overheid aan de lokale besturen wordt opgelegd, die bovendien te detaillistisch is, waardoor de lokale besturen worden herleid tot een uitvoeringsorgaan van het Vlaamse beleid. Open Vld heeft dit reeds langer geconstateerd, getuige daarvan het voorstel van decreet ter zake dat in de vorige legislatuur door mevrouw Libert en mezelf werd

ingediend doch wegens tijdsgebrek niet meer kon worden besproken, alsook het voorbereidende werk dat reeds door toenmalig minister Keulen werd uitgevoerd.

Collega's, dit ontwerp van decreet is een lovenswaardige poging om regels op te leggen waarbinnen de opgelegde planlast van de lokale besturen zich moet bevinden. Het is uiteraard een soort kaderdecreet dat nog gevolgd zal moeten worden door wijzigingen aan een hele reeks andere decreten die hieraan moeten worden aangepast. Door de lange voorbereiding heeft dit ontwerp van decreet het voordeel dat het gedragen is door de meeste partners op het terrein, wat ook blijkt uit de adviezen. Daartegenover staat dat dit ontwerp van decreet redelijk laat komt: de bedoeling is het van start te laten gaan met het begin van de nieuwe lokale bestuursperiode in 2013, doch dit wordt niet meer gehaald, aangezien in het ontwerp van decreet zelf gewag wordt gemaakt van 1 januari 2014. Bovendien is het de vraag of men alle verdere noodzakelijke wijzigingen aan de andere sectordecreten rond krijgt tegen die tijd. Het gevolg kan immers zijn dat de bestaande regelingen van aparte verantwoordingsnota's en subsidievereisten in conflict komen met dit ontwerp van decreet. Aan sommige bestaande decreten zijn de noodzakelijke wijzigingen tevens zo omvangrijk dat ze beter herschreven kunnen worden.

De heer Jan Verfaillie: Als ik goed ben ingelicht, heeft uw fractie dit mee goedgekeurd in de commissie. U zegt dat dit in werking zou moeten treden in 2013. Bij mijn weten vallen de verkiezingen op 14 oktober 2012. De nieuwe colleges treden aan op 1 januari 2013. Het is aan de nieuwe colleges om hun beleidsprioriteiten vast te leggen om alles om te zetten. Dat kan je natuurlijk niet doen in één dag. Daarmee rekening houdend, lijkt het me maar logisch dat er een jaar tijd is en dat er inderdaad een periode van zes jaar is, die start op 1 januari 2014, zodat de volgende colleges opnieuw een jaar de tijd hebben.

Wij hebben daar uitgebreid over gediscussieerd in de commissie. Daarover bestond een zeer grote consensus, ook in uw partij.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik weet dat, mijnheer Verfaillie. Ik wil enkel benadrukken dat wij het spijtig vinden dat het nog een hele tijd zal duren vooraleer het decreet in werking zal treden. Wij weten dat het niet anders kan, maar toch wil ik daar de aandacht op vestigen. En dat staat los van het feit dat wij ons akkoord kunnen verklaren met de inhoud van dit ontwerp.

Als Open Vld scharen wij ons dus achter de tekst. Want het gaat uit van reeds lang vastgelegde principes waar weinig tegen in te brengen valt. Het zijn immers principes die al lang zijn aangehouden, door tal van vorige regeringen. Wij wensen echter wel aan te dringen op een tijdige uitwerking via de sectordecreten. Dat blijft onzes inziens een groot vraagteken. Toch zullen wij het ontwerp goedkeuren, uitgerekend op uw verjaardag, waarvoor wij u van harte feliciteren, minister. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, minister, collega's, ik begin waar de vorige spreker is geëindigd en feliciteer u met uw verjaardag. Ik dank ook de verslaggevervoor het uitgebreide, nauwkeurige verslag. Gezien het belang van het decreet wil ik toch namens mijn fractie kort het woord voeren. Dit decreet maakt een belangrijke bestuurlijke hervorming mogelijk. Het is er een waar reeds jaren voor wordt geijverd. Met de planlastvermindering en de samenbundeling van alle planverplichtingen in één legislatuurplan wordt bovendien een belangrijke doelstelling uit het regeerakkoord verwezenlijkt.

Deze hervormingen leveren een belangrijke bijdrage ter verbetering van de kwaliteit en de efficiëntie van de overheid. Zij zorgen eveneens voor meer subsidiariteit en meer beleidsvrijheid voor de lokale besturen. Deze hervormingen zullen een cultuurverandering vergen van de lokale besturen, maar zeker ook van de Vlaamse overheid. De geïntegreerde en meerjarige aanpak, de sturing op de hoofdlijnen, de afstemming en het volwaardige en

volwassen partnerschap tussen de verschillende bestuursniveaus kan zeker op de steun van onze fractie rekenen.

Wij vinden het belangrijk dat lokale besturen een visie op lange termijn ontwikkelen. Planmatig werken is daarvoor absoluut noodzakelijk. Het is dan ook positief en belangrijk dat deze planmatige aanpak in het decreet behouden blijft. Het groeperen van alle sectorale plannen in één legislatuurplan moet de administratieve lasten voor de lokale besturen in aanzienlijke mate verlagen. Dat is, gezien de huidige hoge en weinig gecoördineerde planlast, absoluut noodzakelijk. Naast administratieve vereenvoudiging moeten deze hervormingen ook bijdragen tot een grotere transparantie, gekoppeld aan de lokale beleids- en beheerscyclus, een grotere mate van subsidiariteit en meer autonomie voor de gemeenten.

Voor sp.a is het belangrijk dat we evolueren van planlast naar planlust, waarbij iedereen zijn rol kan spelen. Daarbij is zowel het primaat van de politiek als het participatieve proces noodzakelijk. Evenwicht tussen gemeentelijke autonomie en Vlaamse aansturing is het ultieme doel. Wij kijken uit naar de sectorale vertaling van de planlasten, waarvoor iedere minister afzonderlijk verantwoordelijk is en die tegen het einde van het jaar klaar moet zijn. In deze sectorale decreten is het belangrijk dat de participatie wordt gepreciseerd en dat dit centraal goed wordt aangestuurd en opgevolgd. In afwachting daarvan kunt u voor de goedkeuring van dit decreet op de unanieme steun van mijn fractie rekenen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, ministers, collega's, ook namens mijn fractie dank ik de verslaggever voor het keurige verslag en maak ik mijn hartelijke gelukwensen voor zijn verjaardag aan onze minister over.

Dames en heren, collega's, in het groeiende, zelfstandige Vlaanderen is er altijd heel veel aandacht geweest voor wat er op lokaal vlak gebeurt. Vlaanderen heeft van meet af aan, bij de eerste stappen naar zelfstandigheid, gebruik gemaakt van de eigen verworven bevoegdheden om lokale initiatieven en het lokale beleid te ondersteunen. Als we de voorbije decennia bekijken, zien we daar drie trends in. Ten eerste is er een stuk decentralisatie geweest: bepaalde initiatieven die vanuit Vlaanderen werden gesteund, heeft men overgedragen aan de gemeenten. Ook de middelen die daarvoor werden uitgetrokken, werden overdragen aan die gemeenten. Ten tweede heeft men geleerd het belang van participatie naar waarde te schatten: het betrekken van het middenveld, van adviesraden, van belangengroepen. Ten derde was er het planmatig werken.

Die hele evolutie is natuurlijk altijd sectoraal gebeurd. Dat had als gevolg dat er heel wat dubbel werk werd verricht, dat werk soms niet op elkaar werd afgestemd en veel te detaillistisch was. Het totale beeld was er een van chaos.

Het is goed dat er vandaag in het kader van de interne Vlaamse staatshervorming een eerste stap wordt gezet naar planlastvermindering. Er is de voorbije jaren al vaak over gediscussieerd in verschillende gremia. Er is ook al veel onderzoek naar gedaan. Vandaag zetten we een eerste belangrijke stap.

Als basis werd inderdaad gekozen voor de beleids- en beheercyclus die vorig jaar door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Daarop wordt de gemeentelijke meerjarenplanning geënt. Bovendien wordt daaraan ook de participatie en ondersteuning op basis van de Vlaamse beleidsprioriteiten gekoppeld. De N-VA heeft steeds benadrukt dat de waarden en de inspraak van de adviesorganen op lokaal vlak worden gegarandeerd. In de eerste versie van het ontwerp werden de lokale adviesraden niet bij naam genoemd. Dat heeft wat tegenstand en argwaan opgeroepen. We hebben er met de commissie goed aan gedaan om amendementen goed te keuren. Zo worden zowel bij de planning als bij de jaarlijkse rapportering de betrokken adviesraden elk voor hun sector geraadpleegd en voor hun verantwoordelijkheid geplaatst. Vrijheid en verantwoordelijkheid zijn de eerste elementen

waar zowel de Vlaamse overheid, de steden en gemeenten, als het middenveld verder gebruik van zullen moeten kunnen maken. Er moet vrijheid en verantwoordelijkheid zijn tegenover zichzelf en tegenover elkaar, maar ook een omgangsvorm van vertrouwen.

Door de vorige sprekers werd al benadrukt dat er te veel naar details gevraagd werd en het te veel gebaseerd was op wantrouwen. We moeten tot een cultuuromslag komen in onze geïntegreerde, gemeentelijke meerjarenplanning.

De N-VA heeft in de commissie al benadrukt dat ze streeft naar een goed evenwicht tussen drie principes: lokale autonomie, de mogelijkheid tot Vlaamse aansturing en ondersteuning en inspraak en participatie van adviesraden, de bevolking en de belangengroepen. Voor de N-VA zijn Vlaanderen en de gemeenten de belangrijkste beleidsniveaus waarin onze samenleving vorm moet krijgen. We hebben dat van in het begin, nu bijna tien jaar geleden, benadrukt. We zijn altijd communalisten geweest, die de betrokkenheid van burgers en het middenveld naar waarde weten te schatten en van oordeel zijn dat zij een belangrijke meerwaarde leveren in ons democratisch besluitvormingsproces.

Dames en heren, collega's, zoals de voorgangers hebben benadrukt, begint het werk nu pas. We zetten vandaag een eerste decretale stap, maar in de verschillende sectoren moeten nu veertien decreten worden aangepast. We gaan ervan uit dat de commissie Binnenlands Bestuur daar een centrale en sturende rol in zal blijven spelen. We nemen ook akte van de vragen en bekommernissen van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), die vraagt om een overleg te hebben bij elke sectorale vertaling. De VVSG benadrukt dat de Vlaamse subsidies aanvullend zijn, dat de Vlaamse steden en gemeenten nog altijd het grootste deel van de financiën ophoesten voor de beleidsprioriteiten die ze zelf hebben gekozen. Ze benadrukt ook dat Vlaanderen moet sturen op algemene doelstellingen en zich niet moet mengen in de interne organisatie van steden en gemeenten. Ten slotte benadrukt de VVSG dat participatie meer is dan het betrekken van adviesraden.

Dames en heren, collega's, de N-VA-fractie zal dit ontwerp van decreet met overtuiging goedkeuren. We zijn ervan overtuigd dat het werk in de commissie en in dit parlement naar de aanpassing van de veertien decreten vlot zal verlopen, zodat de Vlaamse steden en gemeenten bij de aanvang van de nieuwe bestuursperiode op een efficiënte en effectieve manier zullen kunnen werken. Ik dank u. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, gelukkige verjaardag, straks geef ik u wel drie zoenen.

Collega's, voorzitter, ook de LDD-fractie vindt het heel belangrijk om bij dit zo belangrijke ontwerp van decreet ons standpunt naar voren te brengen. Met dit ontwerp van decreet wil de regering immers een substantiële bijdrage leveren tot het doorvoeren van het principe van subsidiariteit. Er komt meer beleidsvrijheid voor de lokale besturen, terwijl Vlaanderen kaderstellend zal optreden.

Collega's, meer dan tien jaar geleden heeft men de fundamenten voor deze planlasten-verlaging gelegd. In 1999 werd de ambitie van planlastenverlaging geformuleerd. Het geeft te kennen hoe lastig planlastenvermindering uiteindelijk is. Verschillende ministers hebben er hun tanden op stuk gebeten. Het resultaat vandaag is dan ook een verdienste van alle voorgaanden. Er is er vandaag maar één die kan oogsten, minister, maar ik ben ervan overtuigd dat u zult inzien dat dit het werk is van vele voorgangers.

De planlastenvermindering vinden we ook terug in het witboek Interne Staatshervorming. Ik verwijs dan graag naar het regeerakkoord, dat stelt dat de hoofddoelstelling van de interne staatshervorming de versterking is van de bestuurskracht van Vlaamse steden en gemeenten. Het is dus logisch dat men de bestuurskracht van de gemeenten wenst te verhogen en dat gemeenten meer autonomie en meer bevoegdheden zullen krijgen.

De planlasten resulteerden niet alleen in langere termijnen om een en ander in werking te zetten. Op termijn zal de vermindering ervan ook kostenbesparend kunnen werken. Het is dan ook uitkijken naar hoe de planlastenvermindering een impact zal hebben op het uiteindelijke personeelsbestand. Ik stel me wel de vraag hoe die planlastenvermindering snel tot resultaat zal leiden. Daarmee uit ik ook mijn vrees dat planlastenvermindering wel eens een mooi principe zou kunnen zijn, maar dat er in de praktijk mogelijk nog verschillende moeilijkheden zullen optreden. Verworven rechten van diverse stakeholders zal men immers moeilijk kunnen afbouwen.

Niettemin, minister, collega's, willen wij dit ontwerp van decreet het voordeel van de twijfel geven, omdat het een belangrijk stap in de goede richting is. Wij rekenen uiteraard op het gezond verstand van alle lokale actoren om deze beslissing in goede banen te leiden. Lokale autonomie is immers een zeer belangrijk principe.

Ik verheug me samen met mijn LDD-fractie over de voorstellen inzake planlastenverlaging, die ongetwijfeld een tijdswinst en een belangrijke besparing met zich zullen meebrengen. Wij verheugen ons er vooral op omdat dit een antwoord biedt aan de jarenlange roep van diverse lokale besturen.

Namens de LDD-fractie kan ik u dan ook aankondigen dat wij de volle steun zullen geven aan dit ontwerp van decreet. Ik dank u. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, gelukwensen, maar de zoen zal ik achterwege laten. Dat laat ik aan collega De Waele over.

In de goede traditie van deze ochtend ga ik een kort en krachtig betoog proberen te houden. Ik wil het toch even hebben over de geschiedenis van het Planlastdecreet. Wat nu gebeurt, is een cyclische beweging, waarbij de Vlaamse overheid – de jonge zelfstandige en naar meer autonomie en meer macht hunkerende Vlaamse overheid, want zo gaat dat met jonge staten die heel veel willen vastleggen in regels – haar eigen positie ten opzichte van de lokale besturen moet weten te vinden. De verhouding met de gemeentebesturen in ons land, zeker in Vlaanderen, heeft in ongeveer vijftig jaar, vanaf de eerste voorzichtige stapjes van de staatshervorming, een duidelijke evolutie gekend. We komen uit een hiërarchisch model waarbij lokale besturen medebewindstaken moesten uitvoeren waarin een gemeente geen enkele beleidsruimte had. Ze moest bijvoorbeeld louter politietaken uitvoeren, waar een gemeente nu wel een zekere beleidsruimte in heeft.

Van dat hiërarchisch model, sterk aangestuurd van bovenaf, gaan we over een interactief model waar overheden gaan samenwerken, aan uitwisselingen doen en elkaar beïnvloeden in beleidskeuzes, naar een model – laat ons hopen – waar prioriteiten kunnen worden gelegd waar de centrale keuzes van het beleid bij het bestuur zelf liggen en niet bij een betuttelend en controlerend overheidsbestuur. Van hiërarchisch over interactief naar zelfbewust en zelfsturend: dat is subsidiariteit zoals het zou moeten zijn.

De planning die we vandaag grotendeels afschaffen, is eigenlijk een symptoom geweest van de tweede stap. We maken de transitie naar stap twee, met name van het interactieve model naar het subsidiaire model. We hebben die plannen nodig gehad, net om die gemeenten te responsabiliseren, op weg te helpen en eigen keuzes te laten maken. De plannen waren nodig om die eigen keuzes te maken.

Ik heb zelf een geschiedenis met veel van die plannen. Ik 'dateer' professioneel uit de tijd van het ontstaan van het jeugdwerkbeleidsplan, mijnheer Verfaillie. Ik ben de mededader van een aantal plannen voor Cultuur en Sport. Het eerste plan uit 1995 was voor Jeugd. Ik denk dat hier wel wat collega's zijn die goede herinneringen hebben aan dat jeugdwerkbeleidsplan. In dat tijdskader en in die geest bewees het dat het ook nodig was om gemeenten aan te zetten

om heel bewust planmatig en doordacht en in participatiemodellen en in overleg met de bevolking tot beleid te komen.

We vonden het in de jaren 90 schitterende dingen. We waren blij dat er een maatschappelijk debat kon zijn over jeugdwerk, over cultuur, over leefmilieu, over ontwikkelingssamenwerking. Nu zijn we blij dat we dat achter ons kunnen laten. Het is een heel merkwaardige evolutie. Ik vraag me dan af wat er fout is gelopen. Er is maar één iets fout gelopen. Het is niet de schuld van de gemeenten, maar het is de schuld van de Vlaamse overheid, die van dat ene jeugdwerkbeleidsplan van medio de jaren 90 tot 15 of 16 planregelingen is gekomen in alle sectoren, wat de boel een beetje verziekt heeft. De verticale sectorale aansturing door Vlaanderen, met vrij strakke regels, met afwijkende planlastvoorwaarden, met andere criteria, heeft de boel verziekt en heeft gemaakt dat het planningsinstrument, wat op zich een goed idee is, vandaag verdwijnt. Het zou moeten verbeteren want in de plaats zou een beter planinstrument moeten komen.

Minister, het was nodig dat er in die tuin ernstig gewied werd en dat de struiken die er niet thuis horen, gekapt worden, zodat de tuin opnieuw proper en netjes is. In plaats van al die plannen, komt er één plan. In plaats van een door Vlaanderen aangestuurde sectorale regeling, komt er een lokaal bepaalde integrale aanpak.

Die beheers- en beleidscyclus bevat een integrale aanpak, verantwoordelijkheid voor de lokale besturen en beleidsruimte voor diezelfde lokale besturen. Ik ga mee in het hiërarchisch model van interactief naar zelfbewust. De vraag is echter of Vlaanderen in staat en bereid is om die cultuuromslag echt te maken. Kan Vlaanderen zijn Jozef II-mentaliteit of zijn drang van jonge deelstaat afleggen?

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer Caron, ik vind uw analyse heel boeiend en ik ben het grotendeels met u eens. U vraagt zich op een bepaald moment af waar het fout is gelopen en wie daar schuld aan heeft. Ik bekijk de zaken niet in termen van schuld. Het hele inspraak- en planningsproces is ook een leerproces geweest. Het maken van plannen was een educatief proces en zelfs voor een deel een missioneringsproces. Op een bepaald moment is men sterk genoeg en is men toe aan een volgende fase. Ik zie dit meer als een evolutie waarin we nu de volgende stap zetten. Het is inderdaad wel zo dat er op een bepaald moment te veel plannen naast elkaar lagen die niet op elkaar waren afgestemd.

De heer Bart Caron: De Vlaamse overheid draagt zelf een grote verantwoordelijkheid voor de complexiteit en de vermenigvuldiging van al die plannen en regels. Zij heeft ingezien dat dit nu moet stoppen, en dat is een goede zaak. De vraag is echter of Vlaanderen die cultuuromslag kan maken en dat gewaad van jonge controlerende deelstaat kan afleggen. Wij willen wel dat de federale staat Vlaanderen voldoende bevoegdheden en beleidsruimte geeft maar wil Vlaanderen voldoende bevoegdheden en beleidsruimte geven aan zijn lokale besturen? Dat is de vraag die nu voorligt. Kunnen we die interne staatshervorming realiseren? Het echte alternatief zou die beleids- en beheerscyclus moeten zijn zoals ook bepaald in het Gemeentedecreet. Daarbij maken de gemeenten een keer om de zes jaar en met een correctiemogelijkheid halverwege de legislatuur, een geïntegreerde benadering van de eigen doelstellingen en het eigen beleid.

Minister, ik heb hier heel ernstige vragen en twijfels bij die ik verder zal onderbouwen. Ik begin met de Vlaamse beleidsdomeinen. Vlaanderen zal een aantal beleidsprioriteiten bepalen in die deeldomeinen. Gemeenten kunnen dan intekenen op die beleidsprioriteiten. Daar krijgen ze ook subsidies voor. In het Planlastendecreet staan er 14 beleidsdomeinen. Stel dat elk beleidsdomein 8 prioriteiten bepaalt: 8 van cultuur, 8 van jeugd, 8 van milieu, 8 van ontwikkelingssamenwerking, 8 van kinderopvang enzovoort. Dan hebben we 112 Vlaamse beleidsprioriteiten. De gemeenten moeten daar indicatoren bij verzinnen. Zij moeten aan Vlaanderen bewijzen dat ze dat effectief doen. Stel dat ze maar 3 indicatoren per beleidsdoelstelling opgeven, dan zitten we aan 336 indicatoren. Dat zijn 15 getikte A4-bladzijden met enkel indicatoren. Ik weet niet of dat zoveel beter is dan de huidige situatie. Is

dat de manier waarop Vlaanderen zijn controle op de lokale besturen zal verminderen? Dat is nu het nevralgieke punt. We moeten heel goed opletten dat we niet opnieuw sectoraal zeer gedetailleerde voorschriften bepalen voor elk beleidsprioriteit en dat we geen nieuwe criteriaverplichtingen opleggen.

Dat is niet vergezocht. Voor de sectoren die ik volg – Cultuur, Jeugd en Sport – circuleren er voorontwerpen van aanpassingsdecreten die dit Planlastdecreet omzetten in sectorale regelgeving. En ik heb ook het decreet van Ontwikkelingssamenwerking gezien. Collega's, ik val van mijn stoel als ik zie wat in die voorontwerpen staat. Ik val van mijn stoel door de supercontrole, de onwaarschijnlijk gedetailleerde voorschriften en de regelneverij. Ik geef het voorbeeld van Sport. Ik heb er vorige week nog minister Muyters een vraag over gesteld. Wat nu voorligt voor Sport is veel strakker qua voorwaarden dan het huidige decreet Lokaal Sportbeleid.

Minister, nu moet Vlaanderen ook eens bescheiden zijn. Weet u hoeveel Vlaanderen investeert voor het lokale sportbeleid? 14,6 miljoen euro. Weet u hoeveel de gemeenten samen investeren voor het lokale sportbeleid? 254 miljoen euro. Ik parafraseer de brief van de VVSG: het zijn eigenlijk de gemeenten die de Vlaamse beleidsprioriteiten zouden moeten bepalen, en niet omgekeerd. Dat is de werkelijkheid. Dit geldt ook voor Cultuur en voor nagenoeg alle sectoren. De gemeenten investeren vier tot tien keer het bedrag dat Vlaanderen investeert. Mijnheer Verfaillie, wie is Vlaanderen dan eigenlijk om de regels op te leggen aan de lokale besturen? Ik pleit voor een echte koerswijziging.

De heer Jan Verfaillie: Ik volg de heer Caron in grote mate. Daarom is de brief die vanuit de commissie Binnenlands bestuur is vertrokken zo belangrijk. Mijnheer Caron, ik stel tot mijn genoegen vast dat u in grote mate met ons in die oefening wilt meestappen. Onze commissie heeft een brief gericht aan de voorzitter van het parlement, om voor te stellen dat de commissie Binnenlands bestuur op een permanente basis zou worden betrokken bij de veertien sectorale decreten die moeten worden aangepast. Zo behouden wij het globale beeld en worden wij niet plots geconfronteerd met directe aanpassingen.

Mijnheer Caron, u sprak met betrekking tot Sport over de subsidies van de Vlaamse overheid in vergelijking met de middelen die de gemeenten investeren. Als de Vlaamse overheid nieuwe initiatieven wil creëren, moet de vijftig-vijftigregel daarin zijn opgenomen. Het zal gedaan zijn met een klein worteltje voor te houden en, als de gemeenten niet rechtstreeks willen bijten, de gemeenten te laten bijten door middel van interpellaties of door de oppositiepartijen toegevoegde punten. Daarom ben ik mevrouw Brouwers heel dankbaar omdat zij het initiatief heeft genomen om te onderzoeken of de vijftig-vijftigregel kon worden opgenomen. Zo moet de Vlaamse overheid, als zij nieuwe initiatieven neemt en nieuwe verplichtingen oplegt, daarvoor minstens de helft van de financiële middelen op tafel leggen.

De heer Bart Caron: Mijnheer Verfaillie, ik ben niet voor verplichtingen. Ik vind dat lokale besturen zelf keuzes moeten kunnen maken. Maar zij moeten inderdaad een soort van trekkingsrechten hebben op de budgetten die Vlaanderen daarvoor prioritair uittrekt. Die cultuuromslag is een absolute noodzaak. Het voorbeeld van Sport is uitgesproken. Op een hoorzitting met het lokale sportveld, met schepenen en sportfunctionarissen, is ongelooflijk veel protest gerezen ten aanzien van de manier waarop de dingen worden aangepakt.

Beste collega's, ik ken de teksten van Jeugd en Cultuur. Ik wil echt vragen om superattent te zijn inzake de teksten die verschijnen en inzake de beleidsruimte die de lokale besturen al dan niet krijgen. We zullen toch geen planlastvermindering doorvoeren om aan de andere kant meer evaluatie- en meetverplichtingen te krijgen? We zullen toch niet van planlast- naar evaluatielast gaan? De rapportagevoorschriften in de tekst over Sport zijn veel groter dan de rapportageverplichtingen die in het oude, door planlast geteisterde Sportdecreet stonden. Ik waarschuw u daarvoor uitdrukkelijk. Ik zie ook dat alle sectoren de bepaling van de beleidsprioriteiten verschillend aanpakken, alsook de manier hoe ze moeten worden gerapporteerd en omgezet in lokaal beleid. Dat kan niet. Dat moet gesynchroniseerd en

eenvoudig verlopen. De Vlaamse overheid heeft nu de neiging om zowat alles wat vandaag bestaat als voorwaarde te stellen en daarbovenop prioriteiten te maken. Als je dat samentelt, kom je aan meer verplichtingen dan ervoor.

De heer Dehandschutter heeft daarnet even de brief van de VVSG getoond. In die brief heeft de VVSG dezelfde teneur als ik: we moeten oppassen dat we langs de achterdeur niet nog meer bemoeienis binnenkrijgen. Ik zie dat gebeuren met de teksten die ik heb. Mocht dat zo zijn, dan is dat echt ondraaglijk. Dit mag geen vals verhaal worden.

Wij zijn niet bang voor een integrale aanpak. Wij zijn er een voorstander van. De Vlaamse overheid moet dan echter wel intersectoraal mogelijk maken dat er een integrale aanpak kan zijn. We vrezen dat de Vlaamse overheid meer zal sturen, in plaats van minder te sturen. Het kan ook niet zijn dat we in Vlaanderen van een planlast naar een meet- en evaluatielast gaan.

We hebben twee amendementen goedgekeurd in de commissie, die ik mee heb gesteund en die handelen over de participatie en de betrokkenheid van de burger. We zullen er echt over moeten waken dat dit niet wordt geminimaliseerd. Op lokaal vlak houdt een modern bestuur in dat men bestuurt in samenspraak met de adviesraden, maar ook met bewonersgroepen, wijkcomités en het middenveld. Daartoe moeten er maximale garanties zijn.

Minister, er blijven nog een aantal kleine problemen bestaan. Zo staat het Cultureel-erfgoeddecreet ook in uw lijst. Er zijn in Vlaanderen een aantal erfgoedconvenanten. Ik zie gebeuren dat men al die gemeentelijke convenanten zal omzetten in intergemeentelijke convenanten, om te ontsnappen aan die regelgeving. Men wil daaraan ontsnappen omdat die cultureel-erfgoedconvenanten zo specifiek zijn dat ze niet in die beleids- en beheerscyclus te duwen vallen, althans niet op die manier. Dat kan niet de bedoeling zijn van dit ontwerp van decreet, maar dat zal wel het effect zijn. Ik heb er in de commissie voor gepleit het cultureel erfgoed eruit te laten, zodat die ontwijkingsmechanismen niet optreden. Ik heb geen amendement ingediend in de plenaire vergadering om dat Cultureel-erfgoeddecreet eruit te halen, maar ik wil daar echt voor waarschuwen. Er zijn nog sectoren waar die bewegingen gaande zijn. Dat mogen we zeker niet steunen. Minister, ik wil u echt waarschuwen voor die rapportage- en evaluatielast. *(Applaus)*

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, ik wil op de eerste plaats mevrouw Brouwers bedanken voor haar uitstekende verslag. Ik wil ook alle leden bedanken die me publiekelijk hebben gefeliciteerd met mijn verjaardag. Voor diegenen die iets minder jong zijn dan ik, kan ik zeggen dat 60 worden helemaal niet erg is. 40, dat is pas een zware psychologische klip. Aan wie nog niet het geluk heeft gehad zo oud te zijn geworden als ik, kan ik alleen maar zeggen dat het beste daarna nog komt. Het genieten zal voor zaterdag zijn. Ik bedank de collega's die me een fijne verjaardag hebben toegewenst, maar ik geniet ook elke dag van mijn werk. De rest komt zaterdag.

Zoals diverse leden hebben beklemtoond, voert dit ontwerp van decreet een heel belangrijke bestuurlijke hervorming door in Vlaanderen. Daarmee geven we vorm aan wat er in het regeerakkoord staat met betrekking tot de subsidiariteit en het respecteren van de autonomie van de gemeenten. Dat gaat natuurlijk gepaard met een versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur, met ook een versterking van de lokale democratie. We doen daar heel wat voor. We doen dat in het kader van de hervormingen gepland ter uitvoering van het witboek Interne Staatshervorming. Dit is een van de belangrijke doorbraken ter zake.

Het klopt: daar wordt al heel lang voor geijverd. Al tien jaar lang probeert men die keizer-kostermentaliteit, die betutteling te doen ophouden, probeert men vorm te geven aan die subsidiariteit en die planlasten te verminderen. Heel veel mensen hebben daar verdienste aan. Er zijn heel veel initiatieven genomen. Mijnheer De Meulemeester, u hebt terecht gewezen op het initiatief dat u in de vorige periode hebt genomen.

Ik wil er in alle bescheidenheid op wijzen dat dit ontwerp van decreet veel verder gaat omdat in uw voorstel van decreet de sectorale plannen nog altijd bleven bestaan en dat er nog rapportering moest gebeuren, zij het onder de vorm van standaardformulieren. Hier verleggen we de klemtoon naar een andere aanpak, een meerjarenplanning die de doelstellingen en actieplannen bevat. Dat kunnen we doen precies omdat we de nieuwe beleids- en beheerscyclus hebben die in werking treedt in 2014. De rapportering gebeurt uitsluitend aan de hand van de jaarrekening. Dit wil ik beklemtonen.

Mijnheer Caron, uw vrees is onterecht. Ik weet niet welke ontwerpen er circuleren, u hebt ze gezien, maar er is de afspraak in dit parlement om vorm te geven aan het kaderdecreet in de sectorale decreten. Die moeten uitvoering geven aan wat in het kaderdecreet wordt vastgelegd. Daar kun je niet van afwijken. Er is zelfs een bepaling opgenomen: artikel 12 zegt uitdrukkelijk dat als decreten en besluiten in de sectoren op 1 januari 2014 niet aangepast zijn, de lokale besturen kunnen volstaan door te rapporteren aan de hand van hun rekeningen.

Mijnheer Caron, de ontwerpen van decreet die circuleren zijn helemaal niet zo erg als u ze voorstelt. Als dat het geval zou zijn, is het aan het parlement om bij te sturen. Maar men kan niet buiten die contouren gaan, integendeel, er is een generieke bepaling die het onmogelijk maakt dat er sectoraal wordt van afgeweken.

Ik wil alle collega's danken voor de constructieve benadering en bespreking in de commissie. Er zijn eigen klemtonen gelegd door de meerderheid en de oppositie, wat normaal is. Er zijn aanscherpingen gebeurd door amenderingen. Dit heeft ertoe geleid dat er toch een vrij grote consensus is gegroeid in de bespreking in de commissie.

Ik ben de eerste om te bevestigen dat er nog veel werk is. Dit is een kaderdecreet. Nu moeten we er sectoraal uitvoering aan geven. Het zal veel werk en een strak tempo vergen. Dat is afgesproken in de commissie. Ik hoop dat dit in een constructieve geest gebeurt, maar als ik de vertegenwoordigers van alle partijen hier beluister, dan moet ik mij daarover geen zorgen maken. Ik neem aan dat er ook in de sectoren voor zal worden gezorgd dat die cultuuromslag wordt doorgevoerd.

In dit verband heb ik een brief ontvangen van de VVSG, die iedereen dankt die hieraan heeft meegewerkt, en die uitermate tevreden is over dit kaderdecreet en het een belangrijke bestuurlijke hervorming noemt. Tegelijk wijst de VVSG erop dat er nog veel werk moet gebeuren, zowel in de subsidieregelingen als in het decreet waar geen subsidies aan gekoppeld zijn, maar niettemin heel betuttelend in detail allerlei verplichtingen oplegt. De VVSG beklemtoont dat het een groot verschil is als de Vlaamse overheid doelstellingen oplegt die moeten worden behaald, en als erbij wordt gezegd hoe die moeten worden bereikt. De steden en gemeenten zeggen: laat ons dit doen, we zijn mans genoeg om het te doen op een manier waarop onze output kan worden gecontroleerd.

De VVSG wijst er ook heel terecht op dat inspraak meer is dan adviesraden, dat het een breed proces is, en dat participatie niet formalistisch mag zijn. Het mag niet worden opgelegd. Het moet inhoud krijgen zodat het leeft op het terrein. De VVSG zegt dat de gemeenten het best geplaatst zijn om dat te doen.

Ik kan me niet inbeelden dat, nu we het hele systeem veranderen in de richting van benchmarking, output en een meer democratische controle op het behalen van de doelstellingen en de aangewende middelen, de gemeente het zich kan permitteren het beleid terug te schroeven. Daarvoor is de gemeenteraad te sterk, is de lokale democratische controle te groot, is de slagkracht van lokale verenigingen – al dan niet ingebed in de klassieke structuren – te groot en is de media-aandacht te groot.

Ik hoop dat het vertrouwen dat uit dit kaderdecreet voortvloeit, verder wordt gedragen. Als we A zeggen, moeten we ook B zeggen. We kunnen niet voor subsidiariteit kiezen en tegelijk bang zijn voor wat de gemeenten daarmee gaan doen.

Ik heb het in de commissie al gezegd, dit vergt een cultuuromslag, in de eerste plaats van de regering, maar ook van de ambtenaren. Onze ambtenarij, en ik neem hen dat niet kwalijk, is al die jaren meegegaan in die cultuur van betutteling en controle, controle tot op de komma zelfs. We moeten daarvan af. Ook voor de gemeenten zal het een cultuuromslag zijn. Ook zij zullen zich daaraan moeten conformeren. Ik ben ervan overtuigd dat we zullen kunnen eindigen in de loop van deze regeerperiode als het schema dat afgesproken is, ook aangehouden wordt, met een heel heel brede hervorming. We zitten goed, niet alleen met het kaderdecreet dat werkelijk een zeer goede bepaling bevat voor het geval de sectorale decreten niet zouden worden omgevormd, maar ook met een positieve invulling in de sectoren zelf.

Collega's, bedankt voor de hele grote steun voor dit ontwerp van decreet. Er is nog veel werk aan de winkel. Ik hoop in het bijzonder dat de leden van de commissie Binnenlands Bestuur mee zullen waken over de verdere uitvoering in alle sectoren van dit belangrijk principedecreet. *(Applaus)*

De heer Bart Caron: Minister, het is misschien wel de rol van de oppositie om alles in twijfel te trekken. We doen dat vaak. Ik ga nu geen oppositiepraat vertellen. U weet dat we proberen van heel ver mee te gaan in de redeneringen van het nieuwe Gemeentedecreet en het Planlastendecreet. Ik stel voor dat u eens contact opneemt met het kabinet van uw partijgenoot, minister Muyters, om met hem eens te overleggen over de teksten over sport. Die zitten absoluut niet goed. Echt waar, ze mogen niet zo gedetailleerd en sturend worden.

Mijn bekommernis is de uwe. Ik zou heel graag willen dat u een coördinerende rol opneemt om de integrale benadering van de aanpassing van de sectorale decreten te begeleiden. De voorbeelden die circuleren, zien er niet goed uit. Minister, vraag het aan de VVSG en andere belangenbehartigers uit die sectoren, ze zullen mijn woorden bevestigen. Ik roep u op om dat te doen.

Ik herhaal het aspect van het cultureel erfgoed. U bent daar niet op ingegaan, ik begrijp dat. Ook vandaag vond ik in mijn mailbox – u misschien ook – nog eens een mail van het Cultureel-Erfgoedoverleg. Ze halen nog eens aan dat het niet haalbaar is om het in dat schema te duwen. We hebben dat ook niet gedaan met de mobiliteitsplannen omdat dat een specifiek systeem is met modules en convenanten, anders dan de bestaande. Ik heb daarnet een amendement ingediend om het convenant eruit te halen. Het past daar niet in, het is oneigenlijk en zal verhinderen dat we de beleidsdoelstelling halen.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Voorzitter, de commissie stelde zich erg positief op bij de besprekingen. Er was ook geen enkele tegenstem. Aan de andere kant is de opdracht in het najaar bijzonder groot. We moeten alle aanpassingen in dezelfde lijn doorvoeren.

Ik vraag ook aandacht voor het leerproces dat hier op gang zal worden gebracht. Het is een doorzetting van strategische planning. We moeten leren omgaan met rekeningen als beleidsrapportering. Dat geldt niet alleen voor Vlaanderen, maar ook voor de lokale besturen: gemeenten, steden en provincies. Het zal onmetelijk veel werk zijn om dat op een goede manier op te bouwen. Dat zal niet in drie weken gebeuren, het is een proces van jaren. Dat moet met alle partners zo worden opgebouwd. Ik vraag u om het element vorming daarbij een kans te geven om de goede voorbeelden daar te laten functioneren.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ik houd het kort. Ik wil me aansluiten bij wat de heer Durnez zegt, want het is inderdaad een leerproces. Het is voor de lokale besturen niet evident om de omslag te maken, maar de beleids- en beheerscyclus draait nu, die draait proef in een aantal pilootprojecten. Ik hoor dat er positieve resultaten zijn. Uiteraard moet er geleerd worden en moet er ervaring worden opgedaan; daarom zijn het ook pilootprojecten. Niet alles is perfect, maar de eerste klanken die ik hoor, zijn positief.

Ik kan u ook zeggen dat het agentschap de besturen heel goed ondersteunt. In de eerste groep is dat mogelijk iets minder geweest omdat het over een periode van zes maanden ging, maar voor de tweede groep die instapt, is er een jarenlange en heel intense begeleiding, en die laat aan de lokale besturen toe om mee te gaan in de nieuwe manier van handelen en denken.

Mijnheer Caron, het is inderdaad een 'work in progress'. Ik heb er geen zicht op welke teksten nu vanuit de administraties circuleren, maar hoe dan ook zal ik dit uiteraard mee bewaken. Ik heb dat ook in de commissie gezegd. Het kan hoe dan ook niet dat decreten worden goedgekeurd die tegen dit kaderdecreet ingaan, dat is evident. Trouwens, we hebben ook de afspraak gemaakt, maar ik weet niet of het parlement daarover al een beslissing heeft genomen, dat de commissie Binnenland de sectorale veranderingen mee zal bewaken en dat dit telkens in gemengde commissie zal gebeuren. Dit valt natuurlijk onder de autonomie van het parlement, maar ik hoop dat dit ook gebeurt. Op die manier kan het natuurlijk niet anders dan dat sectorale decreten zich hieraan conformeren, dit moet ook zo.

Ik herhaal nog eens dat artikel 12 heel duidelijk is: als sectorale decreten daar niet in voorzien, dan kunnen gemeentebesturen vanaf 2014 afstappen van de rapporteringsverplichting zoals die nu bestaat en volstaat het om te verwijzen naar de rapportering die blijkt uit de jaarrekeningen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1102/6)

– *De artikelen 1 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 12. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1102/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *Artikel 13 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Wat de brief van mevrouw De Ridder betreft, die wordt besproken in het overleg tussen een afvaardiging van het Uitgebreid Bureau en de commissievoorzitters in de loop van de maand oktober. We zullen een voorstel van aanpak doen om te bekijken hoe we dit verder aanpakken. Goed? *(Instemming)*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap nv Vlaams Energiebedrijf
– 1113 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Mevrouw De Knop, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie behandelde op 1, 15, 16 en 29 juni 2011 het ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap nv Vlaams Energiebedrijf. Op 1 juni 2011 lichtte minister Lieten het ontwerp toe en besloot de commissie hoorzittingen te houden. Op 15 juni hoorde de commissie de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), Eandis en de Organisatie voor Duurzame Energie (ODE). Op 16 juni kwamen Fedesco, de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en NPG-energy aan het woord. Hiervan hebben we aparte schriftelijke verslagen uitgebracht

De algemene en artikelsgewijze bespreking en stemming vonden plaats op 29 juni. Door de procedure van het mondelinge verslag goed te keuren, maakte de commissie de plenaire behandeling nog voor het zomerreces mogelijk. De commissie stemde er uiteindelijk mee in, op voorwaarde dat dit de indiening van een reflectienota niet in de weg stond.

Tijdens haar toelichting heeft minister Lieten eraan herinnerd dat de Vlaamse Regering de oprichting van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) eind 2010 in het ontwerp van programmadecreet betreffende de begroting 2011 heeft opgenomen. Wegens procedurele bezwaren van de Raad van State heeft de Vlaamse Regering het desbetreffend artikel ingetrokken en er een apart ontwerp van decreet van gemaakt. Als inhoudelijke inleiding overloopt minister Lieten de belangrijkste punten in de memorie van toelichting, die bij het ontwerp van decreet is gevoegd.

De heer Martens leidt uit de hoorzittingen de nood aan een energiebedrijf af. Het komt er nu op aan de relatief beperkte middelen gericht te besteden. Een ontwerp van machtigingsdecreet als het voorliggend ontwerp van decreet moet de doelstellingen wel zo ruim mogelijk definiëren.

Een energiebedrijf moet worden ingeschakeld om de Europese doelstellingen op het vlak van duurzame en decentrale productie en van energiebesparing te realiseren. Wat de energiebesparing betreft, heeft Vlaanderen volgens hem nog een hele weg af te leggen. Zeker wat de verwarming van gebouwen betreft, valt nog veel vooruitgang te boeken. Volgens de berekeningen van Eandis bedraagt het potentieel 30 procent.

De investeringen in duurzame en hernieuwbare energie zullen in Europa een hoge vlucht nemen. Het einddoel is een volledig CO_2-neutrale elektriciteitsproductie in 2050. Zelf moeten we ons totale aandeel van energie uit hernieuwbare bronnen in 2020 op 13 procent brengen. Specifiek voor elektriciteit betekent dit een aandeel van 20 procent aan groene energie.

Het komt er nu op aan onze technologie de nodige kansen te bieden. Een eerste vereiste is een stabiel investeringsklimaat, met een geschikt ondersteuningssysteem maar zonder oversubsidiëring. Een dergelijk mechanisme moet niet enkel de bestaande technologie helpen verspreiden, maar moet ook de zoektocht naar nieuwe en betere technologieën stimuleren.

We moeten meer investeren in innovatie, onderzoek en ontwikkeling. De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC), de Universiteit Gent (UGent) en EnergyVille voeren al heel verdienstelijk onderzoek naar onder meer geothermie, fotovoltaïsche stroom en biotechnologie. Een vehikel om deze innovaties op de markt te brengen, ontbreekt echter. Zelfs voor de PMV en de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) vormt deze vermarkting momenteel een te groot risico. Een energiebedrijf zou deze leemte kunnen opvullen en zou bij succes Vlaamse wereldleiders kunnen helpen opstarten.

VITO, IMEC, UGent en EnergyVille voeren al heel verdienstelijk onderzoek naar onder andere geothermie, PV en biotechnologie, maar een vehikel om deze innovaties op de markt te brengen, ontbreekt. Zelfs voor de huidige PMV en LRM vormt deze vermarkting een te groot risico. Het energiebedrijf zou deze leemte kunnen opvullen en bij succes Vlaamse wereldleiders kunnen helpen opstarten.

Hoewel 200 miljoen euro in de energiewereld een relatief laag bedrag is, kan het heel nuttig worden indien er een hefboomeffect is. Door middel van bankleningen kan, boven op het eigen vermogen, ook vreemd vermogen beschikbaar worden gesteld. Hierdoor kan de investeringsruimte tot 1 miljard euro oplopen.

Een prioritaire doelstelling is zeker de energiebesparing in de Vlaamse overheidsgebouwen. De Federal Energy Services Company (Fedesco), Eandis en Infrax voeren soortgelijke acties in de gebouwen van de federale overheid en de lokale overheden. De Vlaamse scholen en rust- en verzorgingstehuizen komen zeker in aanmerking.

In zijn rol van Vlaamse Energy Services Company (ESCO) kan het Vlaams Energiebedrijf de regisseur van bestellingen bij de privésector zijn. Het bedrijf detecteert en inventariseert de energetische verbeterpunten, investeert waar nodig en plaatst zijn orders op de markt.

Ten slotte kan een energiebedrijf de bestaande Vlaamse participaties in duurzame energie, bijvoorbeeld de participaties van de PMV en de LRM, bundelen. Een bundeling zal tot meer voorspelbaarheid en evenwicht leiden. Dit voorkomt de hoge bijkomende kosten van de kleinere stroomproducenten, die hun eigen productiecapaciteit niet kunnen voorspellen en die niet-uitgevoerde leveringen aan klanten moeten vergoeden.

De heer Sanctorum merkt op dat de echte plannen van de meerderheid veeleer in De Standaard dan in het voorliggend ontwerp van decreet te lezen zijn. Hij stelt vast dat mevrouw Homans hierbij meer dan minister Lieten op het voorplan treedt.

De heer Sanctorum erkent de nood aan aanzienlijke inspanningen op het vlak van de energiebesparing in overheids- en privégebouwen. Kapitaalinjecties in innovatieve technologie zijn eveneens welkom.

Ook de heer Sanctorum prijst VITO om haar geothermisch onderzoek. De ontwikkeling hiervan zal echter miljarden kosten. Zelfs met het verwachte hefboomeffect is dit voor een energiebedrijf niet haalbaar. Een bedrag van 200 miljoen euro volstaat gewoonweg niet.

Het idee om groenestroomcertificaten van de netbeheerders over te nemen, staat niet in De Standaard. De heer Sanctorum gaat er dan ook van uit dat dat idee is afgevoerd. Blijkbaar wist de Vlaamse Regering zelf nog niet zo goed waar ze heen wilde toen ze dit ontwerp van decreet opstelde.

Dit ontwerp van decreet is bijzonder ruim en verzuimt keuzes te maken, waardoor het parlement ook geen inspraak krijgt in die keuzes. Of wordt het parlement ook betrokken bij de samenwerkingsovereenkomst en het uit te werken businessplan?

Ook de heer Decaluwe las het artikel in de Standaard, met de titel: “Energiebedrijf schroeft ambities terug”. Die analyse deelt het lid echter niet. De Vlaamse Regering schroeft haar ambities niet terug. Misschien heeft de N-VA dat wel moeten doen, gezien haar oorspronkelijke hoop om een grote Electrabelconcurrent op te richten.

Ten aanzien van de heer Sanctorum merkt de heer Decaluwe op dat een machtingsdecreet een ruim kaderdecreet moet zijn, dat niet erg in detail treedt. Dat heeft de ervaring van andere EVA’s uitgewezen.

De hoorzittingen hebben volgens hem misverstanden uit de wereld geholpen. Zo blijkt een rol als ESCO niet in het vaarwater van de distributienetbeheerders te komen, aangezien de distributienetbeheerders die rol enkel voor hun aandeelhouders kunnen vervullen. De wet op de overheidsaanbestedingen maakt het onmogelijk dat ze ook het patrimonium van de Vlaamse overheid bedienen, aldus de heer Decaluwe.

Ook uit de kinderziekten van Fedesco vallen lessen te trekken, bijvoorbeeld dat men het eigen gebouwenbeheer direct bij een ESCO-initiatief moet betrekken. De heer Decaluwe suggereert alvast om de gebrekkige energie-efficiëntie van het VRT-gebouw aan te pakken.

Dat 200 miljoen euro in de energiesector geen enorm bedrag is, erkent de heer Decaluwe. Vandaar dat hij veel belang hecht aan de hefboomfunctie. De PMV heeft tijdens de hoorzitting verklaard dat ze in die mogelijkheid gelooft.

De PMV heeft er volgens hem op gewezen dat er een mogelijkheid is om binnen vijf tot acht jaar een belangrijke speler te worden op de hernieuwbare energiemarkt, zeker gezien de Europese ambities om de verplichtingen op dat vlak steeds te verstrakken. Zo wordt het misschien toch nog mogelijk om de megabedrijven met enige concurrentie op te zadelen.

Kortom, dit ontwerp van decreet is slechts een eerste stap, maar wel een noodzakelijke om een van de opvallendste elementen uit het regeerakkoord mogelijk te maken. Het parlement moet worden betrokken bij de samenwerkingsovereenkomst en het businessplan, wat nog niet betekent dat het die ook zelf moet goedkeuren. De hoorzittingen hebben de lichte twijfels van de CD&V-fractie weggenomen: ze zal het ontwerp van decreet dan ook met overtuiging goedkeuren.

De heer Vereeck stelt vast dat vooral De Standaard en De Tijd enig inzicht hebben verschaft in de opdracht van het energiebedrijf. Het lid vraagt zich af waarom het ontwerp van decreet geen reguleringsimpactanalyse (RIA) bevat, met antwoorden op vragen als: welk maatschappelijk probleem behoeft correctie, wat kan de overheid daaraan doen, welke zijn de opties en de meest kostenefficiënte aanpak, … Een RIA had kunnen voorkomen dat nu nog steeds niet duidelijk is welk marktfalen de oprichting van een energiebedrijf zou verantwoorden.

Na twee jaar wachten komt de regering uiteindelijk met een heel vaag ontwerp van decreet. Met het oog op de ESR-neutraliteit (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) wil ze zelfs zo weinig mogelijk informatie prijsgeven. Waarom twee jaar wachten om uiteindelijk een onafhankelijk management carte blanche te geven?

Van de zes taken uit het ontwerp van decreet noemt de heer Vereeck er vier onrealistisch: groothandelaar worden, groenestroomcertificaten opkopen, leverancier worden en een kenniscentrum uitbouwen. Zo blijven nog maar twee functies over: ESCO en participatiemaatschappij. Maar de ESCO-opdracht zou impliceren dat deze ook consultancy-inkomsten genereert, die echter nooit hoog genoeg zullen zijn voor ESR-neutraliteit.

Bovendien is er het gevaar om bestaande initiatieven te verdringen. Zo vraagt de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zich terecht af welke nichemarkt het Vlaams Energiebedrijf zou kunnen bespelen. De stelling dat Eandis alleen zijn eigen aandeelhouders mag adviseren, is absurd. Mocht dat kloppen, dan is het veel logischer het regelgevend kader omtrent Eandis aan te passen dan een energiebedrijf op te richten.

Wat de participaties betreft, klopt het dat een actiever beheer nut zou hebben, zeker voor kleine bedrijven. Maar De Tijd wijst op een probleem met het voorkooprecht op de participaties van PMV en LRM. Bovendien verklaart minister Lieten in haar eigen beleidsnota dat overdragende vennootschappen ook zelf ESR-neutraal moeten zijn. De Inspectie van Financiën beschouwt het nu al als een feit dat PMV ooit tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid zal behoren.

Ook in verband met de Europese mededingingsregels zijn problemen te verwachten. Als investeringspartner is een energiebedrijf bijgevolg niet geschikt. Wel ziet de heer Vereeck wat in een rol als regelgevingspartner, die de duurzame-energieproducent op weg helpt met de juiste regelgeving.

De meerderheid streeft naast een portefeuilleovername ook nieuwe investeringen na, maar waar valt op dat vlak een marktfalen te corrigeren? De zeven windmolenparken zullen op twintig jaar tijd samen 14 miljard euro ontvangen aan groenestroomcertificaten. De heer Vereeck vraagt zich af wat daar nog aan toegevoegd moet worden.

Nuttige doelen zouden wel zijn, volgens de heer Vereeck: een stabiel investeringsklimaat creëren, barrières op het vlak van ruimtelijke en andere regelgeving neerhalen en infrastructuur uitbouwen. Maar die taken komen volgens hem toe aan de regering, eerder dan aan een nieuw bedrijf. Ten slotte zijn er innovatieve pilootprojecten, die echter bestaand onderzoek van onder meer VITO dreigen te overlappen.

Als de regering zich de moeite had getroost om duidelijke doelstellingen af te bakenen, was vanzelf duidelijk geworden waarvoor het Vlaams Energiebedrijf moest dienen. Als bijvoorbeeld energiearmoede de eerste beleidsprioriteit zou zijn en de prijzen dus omlaag moeten, is maar één oplossing denkbaar: een eigen kerncentrale. Naar analogie met de oprichting van Telenet, kan de Vlaamse overheid een eigen kerncentrale exploiteren en daarbij lage tarieven hanteren, om er vervolgens op een geschikt moment uit te stappen. Voor LDD hoeft een dergelijke centrale niet per se, maar zeker gezien de mislukte liberalisering van de energiemarkt, is dit de enige logische manier om de energieprijzen te doen dalen.

Stel echter dat een duurzame en decentrale energieproductie de prioritaire doelstelling zou zijn, dan is het aangewezen om de productietechnieken aan de privésector over te laten, maar zelf te voorzien in opslagcapaciteit op basis van waterstof, die nodig is voor het gewenste besparingseffect van ‘balancing’. Nog een andere mogelijkheid bestaat erin het energiebedrijf te betrekken bij de uitbouw van de smart grids.

Over het hefboomeffect wil de heer Vereeck nog kwijt dat het alleszins niet uit het ESCO-onderdeel zal voortkomen. Geld dat daaraan wordt besteed, zal geen extra kapitaal genereren.

Tot slot vraagt de heer Vereeck of de meerderheid zelf niet liever wat meer tijd had gekregen om na te denken over de precieze einddoelen. Het zomerreces had die tijd kunnen bieden. Uit de commentaar van de Raad van State op I-Cleantech is bovendien gebleken dat een al te vaag machtigingsdecreet niet wenselijk is. De absolute minimumverwachting van LDD is dat het parlement betrokken wordt bij de samenwerkingsovereenkomst. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Homans, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

Mevrouw Liesbeth Homans: Dank u, mevrouw De Knop. Ik ga verder met de tweede helft van het verslag. Ik begin bij de opmerkingen van de heer Bothuyne, die een tegenstelling ziet tussen het pleidooi van de heer Vereeck voor totale marktconformiteit en diens voorstel om een eigen kerncentrale met lage tarieven op te richten. De heer Bothuyne beklemtoont dat de meerderheid wel degelijk goed heeft nagedacht over de prioriteiten. Twee daarvan staan voorop: duurzame energieproductie stimuleren en energie-efficiëntie realiseren in de Vlaamse overheidsgebouwen.

Participeren betekent volgens de heer Bothuyne nieuwe participaties aangaan met gebruik van de knowhow van de PMV en LRM. De focus moet op innovatieve technieken liggen, bijvoorbeeld geothermie en energieopslag. De rolverdeling kan erin bestaan dat VITO het wetenschappelijke onderzoek verricht, waarna het Vlaams Energiebedrijf de marktintroductie financiert. De goed onderbouwde visie van de meerderheid komt neer op de oprichting van een ESR-neutrale nichespeler op de energiemarkt, niet op een Vlaams Electrabel, besluit de heer Bothuyne.

Voor Open Vld, bij monde van mevrouw De Knop, hoefde deze versnelde parlementaire procedure helemaal niet, zeker niet na de lange stagnatie in het dossier. Open Vld vindt een dergelijk bedrijf bovendien ronduit overbodig.

De meerderheid verantwoordt de vage formulering van het ontwerp door te verwijzen naar het businessplan, maar de visie op de prioriteiten zou nu al moeten voorliggen. Sommige aanwezigen stelden zich vragen bij het feit dat het takenpakket zo ruim omschreven is. In de praktijk zal het Vlaams Energiebedrijf de concurrentie met de privésector moeten aangaan en zelfs moeten meedingen naar overheidsopdrachten, oordeelt mevrouw De Knop.

In het verhoopte hefboomeffect gelooft mevrouw De Knop niet, zeker niet gezien de erg diverse opdracht. Als de hoorzittingen één ding duidelijk hebben gemaakt, volgens mevrouw De Knop, dan is het wel dat 200 miljoen euro voor een energiebedrijf een verwaarloosbaar bedrag is. Participaties nemen de LRM en PMV nu al. Open Vld vraagt: waarom dan die rol niet versterken in plaats van een geheel nieuwe structuur op te richten?

Hoe transparant zal het bedrijf zijn? De samenwerkingsovereenkomst zal in de praktijk de parlementaire inspraak zo goed als afschaffen, oordeelt Open Vld zelfs.

De raad van bestuur krijgt nagenoeg carte blanche. Sporadisch naar het parlement komen, zal niet volstaan, er is een heel regelmatige en structurele consultatie van de commissie nodig, over zowel de samenwerkingsovereenkomst als de uitvoeringsbesluiten.

De uiteindelijke indruk blijft dat we hier met de zoveelste benoemingsmachine te maken hebben, oppert mevrouw De Knop. Ze kondigt een reflectienota aan. Haar fractie zal tegen het ontwerp van decreet stemmen.

Ikzelf stel dat de N-VA noch de Vlaamse Regering hun ambities hebben moeten terugschroeven. Van getalm was evenmin sprake: de afgelopen twee jaren stonden nu eenmaal in het teken van noodzakelijke besparingen.

Net als de heren Martens en Decaluwe acht ik een ruim takenpakket noodzakelijk om een teveel aan wijzigingsdecreten te voorkomen.

Op de opmerkingen van onder andere de heer Vereeck, antwoord ik dat energiearmoede bestrijden wel degelijk een prioriteit is van de Vlaamse Regering. Zo verwijs ik naar de grondige evaluatie van alle openbaredienstverplichtingen die eraan komt en wijs ik op de belangrijke voorbeeldfunctie die de overheid in het ESCO-verhaal zou kunnen vervullen.

De heer Penris kondigt een onthouding van het Vlaams Belang aan. Tegen een Vlaams Energiebedrijf is zijn fractie zeker niet gekant, meer nog, de oorspronkelijke N-VA-ambities hadden gerust meer uit de verf mogen komen, vindt de heer Penris. Vervolgens zegt hij dat een kerncentrale bouwen en het oligopolie op de energiemarkt doorbreken, heilzame doelstellingen zijn. Helaas is de portefeuille daarvoor veel te beperkt.

Ook een Vlaamse ESCO is een verantwoorde keuze, vindt de heer Penris, zeker gezien de energieverslindende gebouwen van bijvoorbeeld de VRT. Studiewerk is eveneens een nuttige opdracht. Vooral getijdencentrales verdienen aandacht.

Eén ding moeten we, koste wat het kost, vermijden, namelijk een tweede BAM, besluit de heer Penris. De commissievoorzitter verklaart de ambitie te hebben om die raad van bestuur tweemaal per jaar in de commissie verantwoording te vragen voor zijn beleid.

Minister Lieten benadrukt dat het energiebedrijf absoluut beantwoordt aan een reële behoefte, die al bij de totstandkoming van het Vlaams regeerakkoord bekend was. De Vlaamse energievoorziening moet immers dringend gestoeld worden op een hogere efficiëntie en meer hernieuwbare energie. De overwegingen zijn tegelijk ingegeven door milieubewustzijn, economische motieven en strategische doelen.

Om de 200 miljoen euro zo gericht mogelijk te kunnen investeren, moeten we onze beperkingen kennen en een maximale ESR-neutraliteit nastreven, vindt de minister. Dat kan perfect stroken met transparantie en politieke controle: het parlement zal ten volle de kans krijgen om de samenwerkingsovereenkomst te bespreken voor deze wordt ondertekend. Ook een regelmatige rapportage wil de minister graag aan de commissie garanderen.

De minister bevestigt de ESCO-functie en de verhoging van de innovatiesnelheid als prioriteiten die naadloos aansluiten bij de maatschappelijke uitgangspunten. Ze moeten zeker een vooraanstaande plaats krijgen in het businessplan en in de samenwerkingsovereenkomst.

Een symbolisch dossier wordt realiteit, besluit minister Lieten, die de commissie dankt voor haar zeer constructieve opstelling.

In de repliekenronde antwoordt de minister op enkele bijkomende opmerkingen en overwegingen. Op basis van het advies van de Raad van State heeft de regering in de ontwerpfase al toevoegingen aangebracht om het uiteindelijke ontwerp van decreet geheel conform te maken aan de Europese mededingingsregels. Het energiebedrijf zal die regels steeds strikt naleven. Het moet kartelvorming vermijden, zal geen reguleringsinstantie worden en geen diensten van algemeen economisch belang aanbieden. Waar nodig zal het bedrijf vooraf advies vragen aan Europa over bijvoorbeeld de ESR-neutraliteit van zijn plannen.

Voorzitter, het ontwerp van decreet werd in de commissie aangenomen met acht stemmen voor en één stem tegen bij vier onthoudingen. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, ik wil de beide verslaggevers danken voor het vrij gedetailleerd verslag. We mogen ook alle commissieleden van harte danken omwille van de constructieve opstelling zodat we het ontwerp van decreet straks alsnog gestemd krijgen. We kijken met grote verwachtingen naar het businessplan, de samenwerkingsovereenkomst en de echte implementatie.

Ik wil ook de voorzitter van de commissie danken omdat het de voorbije weken bijzonder druk is geweest. Men heeft de nodige gaatjes gevonden om dit belangrijke ontwerp van decreet af te ronden.

Het is een van de eyecatchers ven het regeerakkoord. Het is een belangrijk element. Er is al veel over gediscussieerd.

In de commissie is al gezegd dat de plenaire vergadering de aangewezen plek is om over een aantal belangrijke vragen klaarheid te scheppen en nog wat uitleg te geven. Ik heb mijn uiteenzetting verdeeld aan de hand van vier vragen.

Een: is er een behoefte aan dit Vlaams Energiebedrijf? Heeft het nut en kan het voor het Vlaamse energielandschap voor een meerwaarde zorgen? Na de debatten in de commissie en zeker na de hoorzittingen luidt het antwoord ontegensprekelijk 'ja'. De Vlaamse Regering heeft echt de ambitie om via het Vlaams Energiebedrijf in te spelen op een aantal nog niet bereikte niches van de energiemarkt. Want een blik op de 2020-doelstellingen leert ons dat wij nog een lange weg hebben te gaan inzake het gebruik van hernieuwbare energie – vandaag halen we ongeveer 4 procent – maar ook en vooral op het vlak van energie-efficiëntie.

De hoorzittingen hebben onze twijfels toch weggewerkt. De topprioriteit is de niche van de ESCO of de energiediensten in de gebouwen. Wij doen daar niet wat mogelijk is, en dat is een understatement. Wij moeten duidelijk inzetten op de Vlaamse overheidsgebouwen. Wij hebben op dat vlak een voorbeeldfunctie.

Ik herhaal wat ik in de commissie al zei: het grote voorbeeld hoe het niet moet, is een van onze eigen gebouwen. De VRT verbruikt 800.000 liter stookolie per jaar. Ik noemde het ooit de grootste radiator van het land. Misschien moet in de nieuwe beheersovereenkomst in dat verband een grote ambitieuze doelstelling worden opgenomen. We kunnen de gezinnen en bedrijven geen efficiëntiemaatregelen voor hun gebouwen opleggen zonder dat we zelf het goede voorbeeld geven.

De overheid kan in dit verhaal de rol vervullen van early adopter. ESCO in de privésfeer komt heel moeilijk van de grond. Ik stel dat vast. Door in samenwerking met de privéspelers op te treden als early adopter, geven we de sector een duwtje in de richting van de early majority, dus richting grote massa. Dat moet onze ambitie zijn.

In de hoorzittingen vernamen wij van Eandis dat er op het vlak van ESCO zeer goede praktijkvoorbeelden beschikbaar zijn. Zowel de distributienetbeheerders als Fedesco, de federale energiedienstverlener, kunnen ons op dat vlak veel leren. Zij waren er eerder dan Vlaanderen mee bezig. Zo leed Fedesco aan een paar kinderziekten, wat de eerste jaren leidde tot verlieslatende resultaten. Intussen werkt Fedesco break-even. Wij kunnen daaruit leren,

om hopelijk een vliegende start te kunnen nemen. We kunnen heel veel leren uit de ervaringen van Eandis en Fedesco. Ik heb goed naar hen geluisterd: beide tonen zich bereid om samen te werken en hun kennis te delen met het Vlaams Energiebedrijf.

Voorts zullen we ook ESCO maximaal moeten stimuleren bij de privé-eigenaars van gebouwen. Niet alleen om besparingsredenen, maar ook omdat een energie-inefficiënt gebouw op termijn tot kapitaalvernietiging leidt. Niet voldoen aan energie-efficiëntie zal de waarde van een gebouw aanzienlijk doen dalen. Ik denk dat wij, naast die 200 miljoen, een tweede, belangrijke hefboom kunnen creëren. Een andere belangrijke niche is de milieuvriendelijke, gedecentraliseerde energieproductie en -innovatie. Die sector heeft de extra duw nodig waarvoor het Vlaams Energiebedrijf kan zorgen.

Ten eerste, door samen met de PMV en de LRM te participeren in nieuwe en bestaande projecten. De PMV zei dat we in vijf à zeven jaar tijd effectief een belangrijke Vlaamse speler kunnen creëren op de hernieuwbare energiemarkt die op de lange termijn misschien een tegenpool kan zijn van een aantal andere spelers. Dat was voor mij – en ik vermoed ook voor de meeste commissieleden – een verrijking.

Ten tweede, door het vermarkten van innovaties op het vlak van milieuvriendelijke technologieën. De heer Bothuyne zal daar straks waarschijnlijk wat meer over vertellen.

En ten derde, door het bundelen van vele kleinere duurzame en decentrale producenten. Die bundeling moet leiden tot grotere voorspelbaarheid, lagere balancingkosten en dus een betere prijsvorming. Dat zal natuurlijk niet hét grote verschil maken, maar in combinatie met wat minister Van den Bossche, bevoegd voor Energie, doet om efficiënter om te gaan met groenestroomcertificaten en acties rond REG (rationeel energieverbruik), kan dat misschien wel tot iets leiden. Veel kleintjes maken een grote. We mogen er niet van uitgaan dat het Vlaams Energiebedrijf op middellange termijn de energieprijs en de factuur zal doen dalen, want dat zal zeker niet gebeuren. We zullen die zo misschien echter beter kunnen kanaliseren, onder controle houden en beter kunnen inzetten op die energie-efficiëntie. Bundeling is trouwens een zeer geschikt en goedkoop instrument om op te treden tegen de falende marktwerking op vlak van elektriciteitsproductie. Decentrale duurzame productie groeit en is zowat het enige wat bij voorbaat niet in handen is van Electrabel.

Vraag twee luidt: zijn de taken in het decreet te ruim en daardoor te vaag? Volgens mij kunnen we hier duidelijk ‘neen’ op antwoorden. Minister, die opmerkingen kwamen trouwens niet van de politici, maar van de Raad van State. Dat decreet is in feite een oprichtingsdecreet. Het behelst geen samenwerkingsovereenkomst, noch een businessplan waar concrete taken en doelstellingen zullen worden geformuleerd. We moeten wachten op de goedkeuring van het decreet om verdere stappen te ondernemen. Verder zal het Vlaams Energiebedrijf in de beginfase - mede gezien de beperkte middelen - moeten focussen op ESCO bij de overheid, participatie, bundeling en vermarkten van innovatie. Gaandeweg zullen er hopelijk meer taken bijkomen. Het is niet de bedoeling om dan telkens de discussie in het parlement te voeren. We zullen dat moeten aanpassen in een samenwerkings-overeenkomst of een businessplan. In ieder geval is dat de garantie voor een goed en breed kader op middellange termijn.

Minister, ik heb begrepen dat u bereid bent om die samenwerkingsovereenkomst en dat businessplan voor te leggen aan het parlement, zodat we echt weten waarover het gaat. De voorzitter heeft ook gevraagd om op regelmatige basis te rapporteren over de stand van zaken. Dat is volgens mij een goede aanpak en zal het draagvlak vergroten, in ieders belang.

Vraag drie luidt: is 200 miljoen euro wel genoeg om iets te betekenen in een energiemarkt van grote bedragen? Ik denk dat dat zeer zeker genoeg is. Ik denk echter dat we die 200 miljoen euro eerst wat moeten relativeren. Gaandeweg kan dat dan groeien. Vooreerst, collega's, wil ik duiden dat het - voor wat mijn partij betreft - nooit de bedoeling is geweest een grote concurrent van Electrabel op te richten, noch om nieuwe productie-installaties uit te

bouwen, noch, collega's van LDD en Vlaams Belang, om kerncentrales te bouwen. Om het cijfer van 200 miljoen euro te relativeren in de energiesector geef ik mee dat je met dat bedrag niet eens de opkoopplicht van de PV-groenestroomcertificaten van de distributienetbeheerders kan overnemen. Die totale overheidssubsidie zou inmiddels 285 miljoen euro bedragen.

De bouw van een nieuwe centrale voor stoom- en gasturbine (STEG) van 1 gigawatt productie kost ongeveer 900 miljoen euro. Zelfs al kunnen we met leningen het kapitaal verhogen tot een investeringskapitaal van ongeveer 1 miljard euro, dan moeten we ons nog geen illusies maken. We zullen in de beginfase moeten focussen op een aantal prioriteiten zoals ESCO en het bundelen en vermarkten van innovatie. Minister, daar zit de grote meerwaarde. We denken dat het een effectieve hefboom kan zijn in de publiekprivate sfeer en dat die effectief veel kan betekenen.

Het zal ook een enorme uitdaging zijn om aan de private spelers een rendement te kunnen aanbieden. Elke investering zal bovendien ESR-neutraal moeten zijn en zal moeten worden afgetoetst aan Europa. Men zal dus stap voor stap moeten gaan. Maar ik heb er echt geloof in dat die 200 miljoen euro een ongelooflijke hefboom kan zijn.

De laatste vraag is of er met de komst van het Vlaams Energiebedrijf sprake is van concurrentie of een potentiële verdringing, zoals de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) stelt. Ik zeg neen. Integendeel, het Vlaams Energiebedrijf zal de private leveranciers nodig hebben voor de levering van goederen en diensten. Er was destijds een gelijkaardige discussie over Domus Flandria. Men zei dat de private sector in de plaats moesten komen van de bouwmaatschappijen, maar men vergat dat die bouwmaatschappijen ook een beroep moeten doen op private aannemers om te bouwen. Dit is een gelijkaardige kwestie. Door de samenwerking zullen voor de private spelers nieuwe kansen gecreëerd worden. Bovendien zal het Vlaams Energiebedrijf een springplank zijn voor de private spelers naar een ruimere markt.

Tot slot zal het Vlaams Energiebedrijf niet marktconcurrerend maar marktondersteunend optreden. Het zal het extra opstapje moeten bieden dat de sector nodig heeft om te kunnen groeien. Niet alleen de bouwmaatschappijen vormen een goed voorbeeld. Ook Eandis zelf moet samenwerken met private partners, aannemers, studiebureaus en banken om dat allemaal te realiseren.

Daarom, minister, voorzitter, collega's, willen wij dit initiatief ten volle steunen. Er wordt veel verwacht van de samenwerkingsovereenkomst en het businessplan. Ik hoop dat men erin slaagt om goede mensen aan te trekken, die het effectief zullen moeten doen op het terrein. Ik hoop dat het parlement daar straks volmondig 'ja' op kan zeggen en dat we na de zomer de nodige verdere initiatieven kunnen nemen om dit koninginnenstuk van het regeerakkoord te realiseren. Het is misschien wat traag gestart, maar het is beter traag te starten om dan effectief op korte termijn met resultaten te kunnen komen. Wij hebben daar alle vertrouwen in. Ik wil ook nogmaals de oppositie en de commissievoorzitter danken, om dit belangrijke ontwerp van decreet in moeilijke omstandigheden toch op een vlotte manier tot hier te krijgen. Bedankt. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, collega's, na zo'n uitmuntend verslag van de twee verslaggeefsters – waarbij mag gezegd worden dat het onze secretaris, Wilfried Van Vinckenroye, is geweest die de pen heeft vastgehouden in bijzonder moeilijke en hectische omstandigheden – kunnen we beknopt blijven. Mevrouw Homans heeft goed samengevat wat de stelling van mijn fractie in dit dossier is geweest. Ik bedank ook de heer Decaluwe voor het feit dat hij mij als voorzitter bedankte. Ik vond ook dat het mijn plicht was als voorzitter, maar ook als oppositielid, om dit initiatief de kansen te geven die het verdient.

Minister, mijn fractie gelooft in het nut en de noodzakelijkheid van een Vlaams Energiebedrijf. Zoals door mevrouw Homans aangegeven, lag ons ambitieniveau zelfs hoger dan het uwe en dat van uw meerderheid. We waren samen vertrokken, mevrouw Homans, met de hoop om van het Vlaams Energiebedrijf een speler te maken die het oligopolie in zowel de productie als de distributie zou kunnen doorbreken, zodanig dat de energieprijs gecorrigeerd zou kunnen worden. Want laat ons eerlijk zijn: wij Vlamingen en Vlaamse bedrijven betalen veel te veel, omdat we in een markt zitten die in wezen ongezond is. Het zou een taak van een Vlaams Energiebedrijf kunnen zijn geweest om dat oligopolie te doorbreken en die markt te corrigeren, door zelf te produceren of zelf te gaan distribueren.

Dat is niet de ambitie geweest van uw regering. Ik heb daar begrip voor omdat de budgettaire ruimte te beperkt was. Jammer, maar helaas. Het energiebedrijf zal dus een Vlaams ESCO worden. Kunnen we daarmee leven? Ja, omdat op het Vlaams niveau een ESCO nodig is. Op de lagere niveaus is er Eandis dat voor de lokale besturen dit werk uitvoert. Op het federale niveau is er Fedesco dat dit voor de federale instellingen uitvoert. In Vlaanderen was er een lacune. En er is werk aan de winkel, zoals de heer Decaluwe aangeeft. Het grote voorbeeld is de VRT, de grote radiator, waar nog veel aan kan worden verbeterd. Voorzitter, misschien kan dit huis ook eens worden doorgelicht.

Kunnen wij leven met een ESCO? Ja. Kunnen wij leven met een instelling die nieuwe technologieën vermarkt zoals geothermie? Ja. Kunnen wij leven met een instelling die op zoek gaat naar energiespitstechnologie? Ja. Ik geloof dat er op het vlak van het opwekken van energie via de getijdenstromen, zoals mevrouw Homans heeft aangegeven, nog een ander te onderzoeken en te commercialiseren is. Ja, ik geloof dus in die roeping van het Vlaams Energiebedrijf.

Is 200 miljoen euro voldoende? Allicht wel voor de beperkte taken die voorlopig zijn toegewezen.

Voorzitter, ik wil één ding vermijden. Ik wil niet dat het Vlaams Energiebedrijf eenzelfde verhaal wordt als BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel). Ik heb destijds, met veel enthousiasme, de oprichting van BAM mee goedgekeurd, maar ik heb samen met vele collega's na een aantal jaren moeten vaststellen dat BAM volledig ontspoorde, niet deed wat moest, slecht bestuurd werd en in de fout ging. Ik ben blij dat we dat vanuit het parlement zijn gaan opvolgen en dat we daarvoor de logistieke steun hebben mogen krijgen van het Rekenhof. Ik weet nu, sinds het interessante advies van de Raad van State op uw voorstel van decreet met betrekking tot het Rekenhof, dat we de steun van het Rekenhof in deze niet meer onmiddellijk zullen hebben. Daarvoor is allicht een grondwetswijziging nodig. Ik zal aan mijn collega's aan de overkant vragen om een grondwetswijziging in deze zin door te voeren, omdat ik erin geloof dat we zo'n belangrijke instelling nauwgezet moeten kunnen controleren met de nodige bijstand.

Minister, ik ben zeer blij dat u hebt toegestaan dat we zullen mogen controleren, dat u ons regelmatig zult rapporteren over wat het Vlaams Energiebedrijf doet. Dat is de ambitie van mezelf, maar ook van de unanieme commissie.

Het gaat goed met het Vlaams Energiebedrijf. We gaan niet tegenstemmen. We hadden van u meer ambitie verwacht. We gaan ons, zoals gezegd, onthouden. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, het Vlaams Energiebedrijf heeft in de commissie al heel wat stof doen opwaaien. Het verslag mag dan wel alomvattend geweest zijn, toch ga ik graag in op de kans om even in te zoomen op het standpunt van Open Vld.

Het stof dat het heeft doen opwaaien in de commissie en in dit halfrond, is niet onterecht. Het is pas twee jaar na het sluiten van het regeerakkoord dat het Vlaams Energiebedrijf vorm

krijgt. Wat ons betreft, gebeurt dit via een onnodige stroomversnelling tijdens de voorbije maand.

De inkt van de hoorzitting is nog niet droog of de behandeling van het oprichtingsdecreet staat geprogrammeerd in de plenaire vergadering. Wij vinden dat bijzonder jammer, omdat er geen rekening wordt gehouden met de opmerkingen van de sector die tijdens die hoorzitting werden gemaakt. Ik heb blijkbaar een andere hoorzitting meegemaakt dan u, want wat mij betreft, zijn daar heel wat kritische opmerkingen gemaakt.

Het is duidelijk dat geen rekening wordt gehouden met de sector, want het oorspronkelijke kaderdecreet wordt aangehouden. Er is geen enkel amendement op ingediend. Open Vld betreurt die snelle behandeling. Dat is, naast de inhoudelijke kritiek die we hebben, ook de reden waarom mijn fractie ervoor gekozen heeft een reflectienota in te dienen. We hebben ons niet verzet tegen de spoedprocedure die is ingezet. We houden er wel een wrange nasmaak aan over. Bij een volgende gelegenheid zal ik daar twee keer over nadenken. Als we dit hadden kunnen laten overzomeren, dan waren wij en misschien ook uzelf wel tot andere inzichten gekomen.

Het Vlaams Energiebedrijf mag dan wel een van de hoofdvogels zijn van het regeerakkoord, het is voor mij alvast duidelijk dat het al heel wat van zijn pluimen heeft verloren. Er is ook weinig vlees aan het kippetje. In tegenstelling tot wat in artikel 4 van het oprichtingsdecreet als een ruim takenpakket kan worden omschreven, blijkt het in realiteit om een mager beestje te gaan.

Dat het Vlaams Energiebedrijf zijn taken of prioriteiten moet vernauwen, hebben we vernomen via de media, zoals mijn collega van Groen! terecht heeft opgemerkt. Het was een artikel in De Standaard dat ons duidelijk maakte wat de ambities zijn van het Vlaams Energiebedrijf, en dit nog vóór de bespreking in de commissie. Ik betreur dat we onze eigen instelling oneer aandoen door op die manier te werken.

Het Vlaams Energiebedrijf moet zich volgens dat bewuste artikel in eerste instantie concentreren op energiebesparende investeringen in Vlaamse overheidsgebouwen, school-gebouwen of sociale woningen en daarnaast op innovatieve projecten over energieproductie en -besparing. Waarom vertaalt deze aangepaste missie en dit aangepaste doelstellingenkader zich niet in het ontwerp van decreet? De meerderheid hoopt misschien – en dat heeft de heer Decaluwe hier zelf gezegd – dat in een latere fase verdere stappen kunnen worden gezet. De vraag is dan of die beleidsmatig getoetst zullen kunnen worden aan de opportuniteiten.

Mijnheer Decaluwe, stemmen uw woorden overeen met uw echte gedachten? Immers, enkele uren na de stemming over het oprichtingsdecreet in de commissie was er al een ander geluid te horen uit CD&V-hoek. In een persmededeling van mijnheer Bothuyne stond duidelijk: “Wat zou het VEB beter niet doen? Het VEB mag niet marktverstorend werken. Dit wil zeggen dat het VEB geen rol te spelen heeft in de leveranciers- en/of groothandelsmarkten van gas, noch elektriciteit. Het VEB mag niet als speler of facilitator op de markt van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten werken. Deze ondersteuningsmechanismen zijn momenteel voorwerp van een grootscheepse beleidsevaluatie. De bijsturing die hieruit zal voortvloeien moet een ingreep via het VEB in de certificatenmechanismen onnodig maken.”

Dit is een duidelijke contradictie met artikel 4 van het oprichtingsdecreet, waarin die taken duidelijk zijn gestipuleerd. Het gaat dan om het zelf of samen met anderen optreden als speler of facilitator in de markten van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten en het zelf of samen met anderen optreden als speler of facilitator in de leveranciersmarkten van elektriciteit of gas.

Als u, zoals blijkt uit uw persbericht, die mening bent toegedaan, waarom hebt u dan geen amendement ingediend om die taken uit het decreet te schrappen? Weet CD&V wat ze wil binnen deze meerderheid of raakt ze er op de een of andere manier onderling niet uit?

Collega's, het schouwspel dat we hier hebben moeten gadeslaan, en dat met een regering die behoorlijk bestuur predikt als zo goed als haar hoogste goed, vind ik teleurstellend en frustrerend. Het toont aan dat er met betrekking tot het Vlaams Energiebedrijf weinig overeenstemming is tussen de meerderheidspartijen. De polemiek over het Vlaams Energiebedrijf bewijst eens te meer dat elke protagonist mag opstaan en zijn eigen rol spelen, zolang de contouren maar breed genoeg worden gehouden en zolang er niemand op de tenen wordt getrapt. Op het einde van de rit is er dus een energiebedrijf opgericht dat niemand wil of dat weinigen willen en waarbij elke partner zijn invulling kan claimen. Collega's, ten koste van wat gaat dit allemaal? A stemmen en B zeggen, is dit deugdelijk besturen? Wij zijn vooral bezorgd over de gevolgen.

Het Vlaams Energiebedrijf heeft geen meerwaarde voor het Vlaamse energielandschap. Het takenpakket blijft te ruim en te vaag, wat hier vandaag ook wordt gezegd over wat het dan wel moet doen. Het blijft vrijblijvend, alles blijft mogelijk via het decreet. Wat wij in het bijzonder betreuren, is dat er geen voorafgaande behoefteanalyse is geweest.

Amper twee weken geleden moest de Vlaamse minister van Energie nog ruiterlijk toegeven dat de regeringen in dit land niet weten welke projecten waar op stapel staan, welke investeringen in nieuwe elektriciteitsproductie waar gepland zijn. De Staten-Generaal moet daar verandering in brengen. Dit toont mooi aan dat wij in Vlaanderen geen doordacht energiebeleid hebben. Volgens ons is het Vlaams Energiebedrijf de vlucht vooruit. Je moet eerst analyses maken en dan bekijken welk instrument daarvoor nodig is. Nu hebben we misschien een instrument ontwikkeld waarmee het misschien niet eens mogelijk is om de doelstellingen te halen die vandaag door de meerderheidsfracties worden gestipuleerd.

Een economische impactanalyse of een reguleringsimpactanalyse (RIA) zou heel nuttig en cruciaal zijn geweest vooraleer nieuwe wetgevende initiatieven af te kondigen, laat staan vooraleer een nieuw externe verzelfstandigd agentschap (EVA) op te richten.

Uiteraard is het voor het vaststellen van het takenpakket van het Vlaams Energiebedrijf onontbeerlijk voldoende zicht te hebben op de markten. Een reden te meer om aan te nemen dat het de meerderheid niet zozeer om de inhoud te doen is, maar misschien meer om het symbool van een eigen Vlaams 'flagship'. Misschien is de voorzitter van de commissie Energie daarom zo blij met het initiatief. Het gaat meer om het etiket 'Vlaams' dan om de lading.

Voor wat het Vlaams Energiebedrijf in een eerste fase moet doen, heb je volgens ons geen nieuw bedrijf nodig. Waarom de rol van de PMV en de LRM niet versterken? Deze structuren zijn al aanwezig, ze hebben hun expertise en ze hebben hun nut bewezen. De Vlaamse overheid gaat nu een nieuwe instantie in het leven roepen, en het zal uiteindelijk de raad van bestuur zijn die zal beslissen welke klemtonen er worden gelegd en op welke manier. De aansturing vanuit de overheid is beperkt. Er is weinig transparantie en er is zeker en vast weinig parlementaire controle mogelijk aangezien het energiebedrijf zal werken met een samenwerkingsovereenkomst met de regering. Minister, ik heb gehoord dat u zich engageert om het parlement hier nauw bij te betrekken, om de samenwerkingsovereenkomst aan het parlement voor te leggen en om regelmatig terug te koppelen. Het zou er nog aan mankeren. Het is enorm fijn dat u dat engagement opneemt, alleen heeft het parlement geen enkele garantie dat u dat ook zult doen. U bent misschien een minister die dat engagement heel duidelijk neemt, maar het Vlaams Energiebedrijf zal niet ophouden te bestaan als er in de toekomst een andere minister van Energie zal zijn. Wij hebben ons bij de oprichting van dat kaderdecreet weinig garanties gegeven om onze controle te vergroten.

Andere mensen hebben het al gezegd – zij het op een andere manier aangezien ze vanuit de meerderheid spreken –: het budget van 200 miljoen euro dat de Vlaamse Regering voor het Vlaams Energiebedrijf heeft uitgetrokken, is gezien het ruime takenpakket en de ambitieuze doelstellingen een druppel op een hete plaat.

Zelfs indien u dit beperkt tot de ESCO-activiteiten, menen we dat er een probleem is met betrekking tot de ESR-neutraliteit. Daarom stellen we voor dat u de middelen die u daarvoor uittrekt, zou aanwenden voor de bestaande initiatieven met het oog op het realiseren van energiebesparingen bij particulieren en bedrijven. Uiteraard moeten we daarbij oog hebben voor het behalen van de 20-20-20-doelstelling. We staan daar helemaal achter. Dat is voor ons echter een reden temeer om middelen te concentreren op die aspecten, namelijk 20 procent minder energieverbruik en 20 procent meer energie-efficiëntie, waarvoor stimulansen en impulsen noodzakelijker zijn. Zorg er anderzijds voor dat er een ruim kader en een goed investeringsklimaat is voor de productie van hernieuwbare energie, en dat zeker niet alleen binnen de eigen overheidsbedrijven. Zorg er zo voor dat de markt ten volle kan spelen. Probeer ernaar te streven dat de groenestroomsector zelfredzaam wordt, en dat alleszins door te stoppen met oversubsidiëring en in de plaats daarvan in te zetten op nieuwe initiatieven op het vlak van innovatie, onderzoek en de ontwikkeling van technologieën die toekomstpotentieel hebben, maar nog onvoldoende performant zijn qua rendement. Opnieuw is onze vraag: is er daarvoor een Vlaams Energiebedrijf nodig? Dat energiebedrijf, dat die taken zal uitvoeren, zal in de praktijk immers met privébedrijven moeten concurreren. Het zal moeten meedingen naar overheidsopdrachten. Voor ons is dat onaanvaardbaar.

Daarom kan Open Vld niet akkoord gaan met dit ontwerp van decreet. We zullen dan ook tegenstemmen. De Vlaamse Regering tracht de zoveelste raad van bestuur op te richten, en doet daarmee afstand van haar eigen regeervermogen. Mijn fractie heeft dan ook een reflectienota ingediend. We hopen daarmee een bijdrage te leveren tot de terugkeer van de rationaliteit in het energiedebat.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mevrouw De Knop, ik wou u die hele tijd niet onderbreken, omdat ik het wel sympathiek vind dat u als enige van heel uw fractie hier nog aanwezig bent. We hebben de discussie gevoerd in de commissie. Ik zal die niet overdoen. U merkt echter op dat het de bedoeling van de Vlaamse Regering is om de zoveelste raad van bestuur op te richten en de postjes daar in te vullen. Sorry, ik meen in de commissie heel duidelijk te hebben gemaakt dat wij die traditie niet hebben, misschien in tegenstelling tot andere partijen, en dat het zeker niet de bedoeling is dat zo te doen. De minister heeft zich in de commissie ertoe verbonden om regelmatig te komen rapporteren. Natuurlijk moet de raad van bestuur ook aan de Vlaamse Regering rapporteren. Wij zullen dan wel in het parlement vernemen wat daar gebeurt. U kunt echter alleszins van mijn fractie aannemen – en ik neem aan dat dit ook geldt voor de andere meerderheidsfracties – dat het absoluut niet de bedoeling is om gewoon onze vriendjes te benoemen in die raad van bestuur. Misschien hebt u die traditie.

Mevrouw Irina De Knop: U stelt dat het parlement voldoende garanties heeft, dat de minister dat heeft beloofd. Als u dan toch wilt dat er regelmatig wordt teruggekoppeld naar het parlement, waarom voorziet u dan niet in die mogelijkheid in het ontwerp van kaderdecreet? Dat betreur ik. Wat u zegt over het oprichten van onnodige raden van bestuur en postjes, laat ik voor uw rekening. Uw partij is natuurlijk nog heel jong. We zullen in de gaten houden wat uw partij in de toekomst ter zake te bieden heeft.

We zijn er niet van overtuigd dat de oprichting van het Vlaams Energiebedrijf een meerwaarde zal betekenen voor de energiesector. We beamen dat de doelstellingen ervan uiteraard bijzonder mooi en lovenswaardig zijn. Ik zou niets liever willen dan dat het Vlaams Energiebedrijf al die doelstellingen kan waarmaken, maar noch ik noch mijn fractie meent dat we ze op deze manier zullen kunnen realiseren. We zullen dus tegen het ontwerp van decreet stemmen. We vragen de Vlaamse Regering om het beschikbare budget van 200 miljoen euro ter beschikking te stellen van bestaande initiatieven, met het oog op het behalen van energiebesparingen bij particulieren en bedrijven. Daarover horen we vandaag immers niet zoveel. Indien er geen gevolg kan worden gegeven aan dat verzoek, dan zouden we toch zeker en vast willen vragen dat alle initiatieven – dus het ontwerp van decreet, de uitvoeringsbesluiten en de samenwerkingsakkoorden in het kader van het Vlaams Energiebedrijf – voor advies zouden worden voorgelegd aan de Europese Commissie en het Vlaams Parlement.

Minister, ten slotte hadden we gehoopt dat de zomer u tot rede had kunnen brengen, maar het heeft jammer genoeg niet mogen zijn.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, collega's, men lacht met mijn stropdas. Het moet van mijn huwelijk geleden zijn dat ik er een droeg, maar ik heb dit beloofd aan mevrouw Homans en de heer Sanctorum omdat ze mij die cadeau hebben gedaan voor bewezen diensten. Vriendschap in de politiek, het bestaat nog. *(Gelach. Opmerkingen)*

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijnheer Martens, misschien kunt u specificeren wat die bewezen diensten waren. *(Gelach)*

De heer Bart Martens: Mevrouw Homans, in uw eigen belang ga ik daar niet over uitweiden. *(Gelach)* Ik wil u wel bedanken voor het prachtige verslag dat u hier hebt gegeven, samen met mevrouw De Knop, van de werkzaamheden en de bespreking van dit ontwerp van decreet in onze commissie. Dat bespaart me al heel wat tijd.

We vinden dit een heuglijke dag waarop dit oprichtingsdecreet van het Vlaams Energiebedrijf kan worden goedgekeurd. We hebben er grote verwachtingen over, maar we moeten ernaar kijken met een zekere bescheidenheid en met de nodige ambitie.

Ik zeg bescheidenheid, omdat we geen overspannen verwachtingen mogen creëren. Het is niet omdat we vandaag het VEB oprichten, dat morgen de energieprijzen zullen dalen of dat de fossiele brandstoffen zullen zijn ingeruild voor hernieuwbare energiebronnen. De 200 miljoen euro die is vrijgemaakt voor het VEB, is een aanzienlijk deel – ongeveer een vijfde – van de totale extrabudgettaire ruimte die de Vlaamse Regering deze legislatuur vrijmaakt.

Maar in vergelijking met de investeringsbudgetten waar de oligolopisten op de Europese energiemarkt mee spelen, is dit uiteraard een beperkt bedrag. In de zich consoliderende Europese energiemarkt was een bedrijf als Essent of Nuon al te klein en lieten ze zich overnemen door Vattenfall of Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk (RWE).

De ambitie om hier meteen een grote mastodont op te richten, die naast de Electrabels van deze wereld kan staan, is misschien een brug te ver. Willen we de dominantie van Electrabel doorbreken, dan zullen we dat in de eerste plaats via regelgeving moeten doen. Die moet worden gemaakt aan de overkant van de straat. Daar moet duidelijkheid worden gecreëerd op het vlak van de uitstap uit kernenergie. Daar moet men bijvoorbeeld dominante spelers verplichten een deel van hun productiecapaciteit te veilen, zodat nieuwkomers op de markt, in afwachting van de bouw van eigen centrales, ook kunnen beschikken over virtuele centrales.

Maar goed, dat debat moeten we hier niet voeren, dat moet bij de federale overheid gebeuren. Het doorbreken van die dominantie blijft voor onze partij wel van cruciaal belang. In de eerste plaats moet dit via regelgeving gebeuren.

Idem dito voor het creëren van markten voor groene en duurzame energie. Het regelgevend kader zal die in de eerste plaats moeten creëren. Vandaag is dat al gebeurd. De investeringen in hernieuwbare en duurzame energie nemen een heel hoge vlucht. In enkele jaren tijd is er een verdrievoudiging. Er is een heuse omwenteling bezig. Het regelgevend kader, onze certificatenmarkt enzovoort, worden momenteel onder de loep genomen in een globale evaluatie. Er is een groot onderhoud bezig van ons ondersteuningsmechanisme met de finaliteit dat die een stabiel investeringsklimaat moet blijven opleveren, evenwel zonder aan oversubsidiëring te doen.

Wat is dan wel de rol van het VEB? Welke ondersteunende en aanvullende rol kan het spelen? We denken dat die rol velerlei is. We denken aan de verschillende trappen van de 'trias energetica'. Die zegt dat energie in de eerste plaats zo veel mogelijk bespaard moet worden. In de tweede plaats moet energie zo veel mogelijk op basis van hernieuwbare bronnen worden opgewekt. In de derde plaats moet de energieopwekking efficiënter gebeuren

met minder energieverlies. In die verschillende trappen kan en moet het VEB voor ons een rol spelen.

Laat me beginnen bij de energiebesparing. Daar valt nog een hele weg af te leggen. We hebben daar zeer ambitieuze doelstellingen opgelegd gekregen van de Europese Unie in het kader van het Europees 2020-programma. Zo moeten we het energieverbruik en de CO_2-uitstoot in Vlaanderen in de sectoren die niet gevat zijn door het Europese emissiehandelssysteem, met 15 procent terugdringen. Er is een voorstel van Europese richtlijn rond energie-efficiëntie, die ook specifieke normen, voorwaarden en maatregelen oplegt binnen de overheidsgebouwen. Minister, in die overheidsgebouwen moeten nog heel wat energieverliezen worden weggewerkt. Ze zijn zo lek als een zeef. Er wordt energie, en dus ook geld, langs ramen en deuren naar buiten gegooid. Dat moet worden aangepakt.

En hier zitten we met een missing link. Aan de ene kant hebben we voor de federale overheidsgebouwen Fedesco als instrument. Fedesco werkt op derde-partij-financieringsbasis, detecteert energieverliezen, inventariseert het besparingspotentieel en investeert in de besparingsmogelijkheden. Aan de andere kant hebben we de werkmaatschappijen van onze distributienetbeheerders, Eandis en Infrax, die dergelijke derde-partij-financieringssysteem aanbieden aan onze lokale besturen. De missing link zit bij het Vlaamse patrimonium. Voor het Vlaamse patrimonium en door de Vlaamse overheid gesubsidieerde gebouwen, schoolgebouwen, rust- en verzorgingstehuizen, bestaat er geen ESCO. We denken dat die ESCO wel degelijk op poten moet worden gezet, niet om concurrentie aan te doen aan het privé-initiatief, nee, om het privé-initiatief te stimuleren.

Vandaag blijven die investeringen uit omdat de beheerders van die gebouwen niet over de nodige knowhow beschikken om een energieboekhouding op te zetten, om lastenboeken op te maken om investeringen in de markt te zetten. Een ESCO kan die taken – die regierol – wel op zich nemen. De ESCO is een soort dirigent die maakt dat het orkest, de marktpartijen, aan het spelen geraken. Het is een soort vliegwiel om de markt van energiebesparende diensten en investeringen op gang te brengen.

Eerder dan een concurrent zou het een stimulans kunnen zijn voor het privé-initiatief. Dat bewijzen Eandis en Fedesco vandaag al. Eandis pakt alleen al in mijn stad vijftig schoolgebouwen aan met een investeringspakket van 18 miljoen euro aan energiebesparende maatregelen die terug worden verdiend op relatief korte termijn. Het zijn investeringen die zonder die rol van Eandis niet gebeurd zouden zijn. We denken dat ook de ESCO die in de schoot van het VEB kan worden opgericht, die taak voor het Vlaams patrimonium op zich kan nemen.

Tweede belangrijke rol die wij zien voor het VEB, is het bundelen van de bestaande participaties die de Vlaamse overheid via haar participatiemaatschappijen Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) en ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) vandaag al in de sector van de duurzame energie aanhoudt. Door het bundelen van die participaties is er meerwaarde uit te halen.

Vandaag zetten al die producenten kleine pakketjes stroom op de markt met relatief hoge ‘onbalanskosten’. Duurzame-energie- en groenestroomproductie heeft het kenmerk dat ze onvoorspelbaarder is dan de klassieke stroomproductie. Men moet relatief hoge onevenwichtskosten betalen als men niet de stroom levert die men heeft genomineerd, zoals dat heet, die men via ‘intra day’ en ‘pay ahead’ heeft aangekondigd. Als het minder hard waait of de zon schijnt minder hevig dan voorspeld, wordt men geconfronteerd met die onevenwichtskosten. Door de verschillende ‘decentrale’ stroompakketjes te bundelen op één platform, kunnen die onevenwichten verder worden uitgevlakt, zeker als in die productportfolio ook nog stuurbare, regelbare productie-eenheden zoals warmte-krachtkoppelingsinstallaties worden opgenomen, is het mogelijk om die onevenwichtskosten zeer sterk te reduceren en de stroom met een grotere voorspelbaarheid en met minder onbalanskosten naar de markt te brengen.

Ook hier is er geen concurrentie voor het privé-initiatief, maar een meerwaarde die gecreëerd wordt voor alle private initiatieven op het vlak van duurzame groenestroomproductie die van zo'n platform gebruik willen maken.

Een belangrijke focus voor ons is het naar de markt brengen van nieuwe technologieën. Ik hoor hier verschillende fracties zeggen dat daar al vehikels voor bestaan, dat we een LRM hebben en een ParticipatieMaatschappij Vlaanderen hebben.

Collega's, het is wel zo dat PMV bijvoorbeeld een beetje terugschrikt van participaties in bedrijven waar een te groot risicoprofiel aan vast hangt. Nochtans verdienen ook die technologieën het – de geothermie werd hier al genoemd – om naar de markt gebracht te worden. Wat ons betreft kan het Vlaams Energiebedrijf daar een belangrijke rol in spelen.

We moeten natuurlijk focussen en, wat ons betreft, zijn dit de drie belangrijkste doelstellingen die het Vlaams Energiebedrijf in eerste instantie moet nastreven. We kunnen met één pijl niet meerdere doelen raken. Het investeringsbudget van 200 miljoen euro is beperkt, ook al rekenen we op een belangrijk hefboomeffect, ook al kan er op dat eigen vermogen in een belangrijke mate nog vreemd vermogen worden aangetrokken en ook al kan dat eigen vermogen nog aangesterkt worden door bundeling van bestaande participaties. Het is hoe dan ook een beperkt budget, laten we dus in eerste instantie focussen op de ESCO-werking, het bundelen van participaties en het naar de markt brengen van nieuwe technologieën.

Maar laten we het takenpakket ook niet daartoe beperken. Laten we via het decreet niet de andere doelstellingen schrappen, laat ons het takenpakket niet inperken of het Vlaams Energiebedrijf dichttimmeren, want dat zou een heel slechte zaak zijn. In onze ogen moet het op termijn ook mogelijk zijn – dat mogen we alleszins niet uitsluiten – dat na het bundelen van de participaties, na het creëren van het platform om het collectief vermarkten van verschillende kleine pakketjes groene of duurzame stroom, er bijvoorbeeld ook een rol wordt opgenomen als leverancier.

Ik maak graag de parallel met het bedrijf Indaver. Indaver in de afvalsector is destijds gegroeid vanuit de chemische industrie die een technologie wou ontwikkelen voor het verwerken van het eigen industrieel afval. De Vlaamse overheid heeft via de Vlaamse Milieuholding en samen met de privésector het bedrijf Indaver opgericht om de technologie te ontwikkelen waar de industrie op dat moment niet over beschikte. De technologie werd ontwikkeld en Indaver is uitgegroeid tot een bedrijf dat niet alleen het afval van de Vlaamse industrie heeft verwerkt, maar tot een bedrijf dat vandaag marktleider is voor de verwerking van industrieel afval binnen Europa. Het was niet de initiële doelstelling om marktleider te worden of om de Europese markt op te gaan, maar dat is wel gerealiseerd. Op het moment dat Indaver zijn vleugels uitsloeg, kon de Vlaamse overheid haar aandeel in dat bedrijf grotendeels te gelde maken door de verkoop aan een private partner, in dit geval DELTA.

Waarom zou het Vlaams Energiebedrijf zo'n weg niet kunnen opgaan? Het heeft de overheid geen geld gekost. Het heeft de gemeenschap heel veel geld opgebracht, want de meerwaarde die gerealiseerd is door de verkoop van de aandelen van de Vlaamse Milieumaatschappij in Indaver, is gigantisch. Daar is ook een nieuwe raad van bestuur opgericht, maar, laat ons duidelijk zijn, dat was niet de eerste bedoeling van de oprichting van Indaver. De bedoeling was de technologie te ontwikkelen die het Vlaamse bedrijfsleven nodig had. Indaver is nadien uitgegroeid tot een Europese marktleider.

We mogen dus ook niet te weinig ambitieus zijn. We mogen die ambitie op voorhand niet opgeven. Maar, beste collega's, het is ook hier belangrijk om eerst te kunnen stappen voordat men kan lopen. Laat ons eerst de eerste stappen zetten om nadien te bekijken welke opportuniteiten zich aanbieden om de technologie die we ontwikkelen en naar de markt brengen, ook buiten onze landsgrenzen uit te rollen.

Beste collega's, ik concludeer door te stellen dat onze fractie en onze minister met volle goesting werk zullen maken van dit Vlaams Energiebedrijf. Daar wordt soms aan getwijfeld,

zoals ik in sommige krantenartikels mag lezen, maar wat ons betreft is het Vlaams Energiebedrijf inderdaad een van de mooiste parels aan de kroon van deze Vlaamse Regering.

Ik begrijp het ongeduld van sommigen die vinden dat ze hier twee jaar op hebben moeten wachten. Dit is echter een bewuste keuze van de Vlaamse Regering geweest. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen gedurende de eerste twee jaren van de legislatuur de broeksriem aan te halen, wat kilo's te verliezen en aan conditie te winnen. Dat was nodig om de laatste jaren van de legislatuur echt topprestaties te kunnen neerzetten. Wat ons betreft, zal het Vlaams Energiebedrijf een dergelijke topprestatie worden. We hebben er alle vertrouwen in dat de minister deze parel aan de kroon van de Vlaamse Regering in alle pracht zal laten schitteren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, aangezien verschillende sprekers van de meerderheid en de oppositie hun oordeel hier en in de commissie al hebben geveld, zal ik proberen het kort te houden. We hebben onder leiding van de heer Penris heel wat debatten kunnen voeren. Er zijn heel wat hoorzittingen geweest. Ik wil hier nogmaals alle oppositiepartijen uitdrukkelijk danken voor de zeer constructieve houding die ze met betrekking tot dit dossier hebben aangenomen. Ik wil ook commissiesecretaris Van Vinckenroye danken. Hij heeft echt een tandje moeten bijsteken om dit allemaal nog in orde te krijgen en ervoor te zorgen dat we dit ontwerp van decreet vandaag kunnen bespreken en ter stemming kunnen voorleggen.

Ik hoor veel critici, vooral bij monde van mevrouw De Knop, verklaren dat we ondertussen al twee jaar verder zijn en dat het Vlaams Energiebedrijf er nu pas komt. De heer Martens heeft er al op gewezen dat de Vlaamse Regering de bedoeling had te besparen. We hebben dit echt als een noodzaak beschouwd. De Vlaamse Regering moet inzake besparingen het goede voorbeeld geven. We hebben de tering naar de nering gezet.

Nu, na twee jaar van een legislatuur die vijf jaar duurt, staat het Vlaams Energiebedrijf uitdrukkelijk op de agenda. Het ontwerp van decreet ligt zelfs al ter stemming voor. Toen we het Vlaams regeerakkoord opstelden, konden we ook niet onmiddellijk of na een paar maanden met een Vlaams Energiebedrijf komen. In dat geval hadden we de kritiek gekregen dat we er niet over hadden nagedacht. Het is natuurlijk het een of het ander. Volgens mij hebben we de vooropgestelde timing gevolgd. Het kon zeker niet sneller.

Een ander punt van kritiek houdt in dat het in het ontwerp van decreet opgesomd takenpakket nogal breed is. Ik ben het daar gedeeltelijk mee eens. Ik wil hier echter aan toevoegen dat het vrij lastig is. Indien we het niet zo breed mogelijk zouden opvatten, zouden we elke keer opnieuw naar het Vlaams Parlement moeten komen om decreetswijzigingen te laten goedkeuren. Dat lijkt me ook geen goede handelwijze.

Mevrouw Irina De Knop: Ik begrijp niet goed wat bepaalde partijen hier verklaren. Het zou vervelend zijn de zaak niet zo ruim op te vatten. In dat geval zouden we telkens opnieuw een debat in het Vlaams Parlement moeten voeren. Is dat dan onze taak niet? Mij lijkt het een goede zaak telkens opnieuw te bekijken of iets al dan niet nodig is. We moeten steeds zorgvuldige afwegingen maken.

In de toekomst zullen die afwegingen niet langer door het Vlaams Parlement worden gemaakt: de raad van bestuur zal hiervoor instaan. Indien het Vlaams Energiebedrijf een succes zou worden dat we met het door de heer Martens aangehaalde voorbeeld Indaver kunnen vergelijken, vraag ik me af waarom het Vlaams Parlement iets zou tegenhouden. Het zou wel wat meer tijd vergen. Mij lijkt het echter een goede zaak nieuwe regelgeving pas na enige reflectie in te voeren. In mijn ogen is het gevaarlijk dit zo ruim op te vatten.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mevrouw De Knop, ik ben het daar niet mee eens. Dat is ook de reden waarom we in een andere partij zitten.

De minister heeft zich er in de commissie uitdrukkelijk toe geëngageerd elke verandering of significante wijziging te verantwoorden. De minister moet dit op regelmatige tijstippen in het Vlaams Parlement bespreken.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat de meerderheidspartijen vandaag nog een voorstel van resolutie zullen indienen. We zullen het geduld van de oppositie niet nog meer op de proef stellen. We zullen niet trachten de oppositie ervan te overtuigen dat dit voorstel van resolutie vandaag nog met spoed moet worden behandeld. We gaan het wel vandaag indienen.

Dit voorstel van resolutie, dat door leden van de meerderheid is ondertekend, bevat een aantal vragen aan de Vlaamse Regering. Het Vlaams Parlement moet op regelmatige tijdstippen worden geïnformeerd. Dit hoort hier zeker bij.

Mevrouw De Knop, indien u als commissielid geïnteresseerd zou zijn, wil ik u gerust al de tekst van het voorstel van resolutie laten zien. U kunt uw stemgedrag misschien nog aanpassen aan het engagement dat de meerderheid in dit verband aangaat. *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

Het is niet de bedoeling hierover vandaag te stemmen. De oppositie is met betrekking tot de behandeling van dit dossier al heel meegaand geweest. Indien we het voorstel van resolutie bij hoogdringendheid op de agenda zouden plaatsen, zouden we het ook nog moeten bespreken. We moeten het lot niet tarten. We zullen het voorstel van resolutie vandaag ondertekend indienen. Aangezien we het niet zullen intrekken, zal er onmiddellijk na het zomerreces over kunnen worden gestemd.

Zoals de collega's van de meerderheid, de heer Decaluwe en de heer Martens, hebben gezegd, is het inderdaad erg nodig een aantal prioriteiten te stellen. De kritiek was dat het veel te breed, veel te vaag was. Men vroeg zich af wat ermee zou worden gedaan. Mevrouw De Knop, niet alleen in de krantenartikels, maar ook in de commissievergadering van vorige week werden toch wel een aantal prioriteiten vooropgesteld. De collega's hebben die al herhaald. Ook die prioriteiten worden nog eens heel duidelijk gestipuleerd in ons voorstel van resolutie, zodat niemand zich zorgen moet maken over de goede bedoelingen van deze meerderheid en deze regering.

Er is toch een element dat ik mis in de redenering van bepaalde partijen. Een ESCO-functie zou niet kunnen bijdragen tot het verlagen van de energiefactuur. U zou kunnen zeggen dat de ESCO-functie er in eerste instantie is voor die gebouwen die gerelateerd zijn aan de Vlaamse overheid. Dat klopt. Maar hebt u er een idee van wat momenteel de energiefactuur voor de Vlaamse overheid is? Ik durf daar geen getal op te plakken. Als we verkeerde getallen geven, worden we ook altijd direct geviseerd. Ik zal dat dan ook niet doen. Maar de energiefactuur van deze Vlaamse overheid is wel bijzonder hoog.

Als we met deze ESCO-functie via het Vlaams Energiebedrijf het goede voorbeeld kunnen geven, dat we ook kunnen besparen op onze energiefactuur, komen er Vlaamse middelen vrij om te investeren. U zegt dan dat geïnvesteerd zou moeten worden in het rationeel omgaan met energie, bijvoorbeeld bij particulieren of bij sociaal minderbedeelden. Daarover valt allemaal te praten. Maar door deze ESCO-functie is het natuurlijk wel een feit dat er echt wel bespaard zal kunnen worden op de energiefactuur. Ik zie absoluut niet in wat u daartegen kunt inbrengen.

Een andere prioritaire functie van het Vlaams Energiebedrijf, waarop de heer Martens nogal de nadruk heeft gelegd, is het bevorderen van milieuvriendelijke en decentrale energieproductie. Als we dat aanvankelijk willen doen via de participaties die nu al zijn aangegaan door PMV en LRM, dan is de kritiek dat de aandeelhouders van beide instanties ermee akkoord moeten gaan. We zijn ons daar volledig van bewust. Vandaar dat we ook met

enige spoed dit ontwerp van decreet vandaag ter stemming voorleggen. Als het machtigingsdecreet tot de oprichting niet is goedgekeurd, kunnen we natuurlijk ook niet beginnen met het businessplan en de samenwerkingsovereenkomst. Geef dus aan ons, de Vlaamse meerderheid, de Vlaamse Regering, het krediet om met die aandeelhouders te praten en voor elk contract op zich na te gaan wat de mogelijkheden zijn en wat ze niet zijn.

Mevrouw De Knop, ik vind het ook bijzonder raar dat Open Vld eigenlijk gekant is tegen het feit dat de Vlaamse overheid via het Vlaamse Energiebedrijf gaat participeren, investeren in die kleine Vlaamse bedrijven die momenteel moeilijkheden hebben om van de grond te komen. De kleine bedrijfjes die bezig zijn met de hernieuwbare-energietechnologieën, die heel innoverend zijn, die misschien niet voldoende kapitaal krijgen, ook niet via een reguliere bank, komen niet van de grond. Ik begrijp niet dat Open Vld daar tegen kan zijn. Bovendien hebt u of uw collega in de commissie altijd geageerd tegen het feit dat we zo veel subsidies geven voor zonnepanelen, terwijl we wel al onze energie moeten invoeren vanuit China. Voilà, met dit Vlaams Energiebedrijf willen we de kleine producenten in hernieuwbare-energietechnologieën echt wel het nodige steuntje in de rug geven. Dat is absoluut nodig. Ik kan alleen maar met enige teleurstelling vaststellen dat de Open Vld-fractie het daar niet mee eens is.

Mevrouw Irina De Knop: Mevrouw Homans, onze kritiek bestaat er niet in dat u geen steun zou mogen verlenen aan bedrijven, wel integendeel. Alleen vragen we ons af of daarvoor nu absoluut dat Vlaams Energiebedrijf nodig is. Als u goed hebt geluisterd naar de kritiek die we geven, gaat het niet zozeer om een aantal doelstellingen. Op het einde van mijn betoog heb ik gezegd dat een aantal doelstellingen absoluut heel mooi zijn. Alleen denken we niet dat een Vlaams Energiebedrijf echt voor een meerwaarde kan zorgen. U zou er ook voor kunnen opteren om de bestaande participatiemaatschappijen te versterken. Ik wil dus heel duidelijk stellen dat het niet zo is dat Open Vld geen steun wil geven aan bepaalde sectoren die absoluut potentieel hebben. Alleen moet een investeringsklimaat worden gecreëerd voor iedereen. Ik herhaal dat het veeleer over het instrument gaat dan over de doelstelling.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Dat argument over het bundelen van kleine spelers is al enkele keren teruggekomen in de discussie. Ik heb ook contacten in die sector, ook bij enkele kleine bedrijven. Ik hoor daar vaak dat zij niet staan te wachten op het concept van het Vlaams Energiebedrijf om die kleine spelers te bundelen, maar dat ze tevreden zijn met de status van hun bedrijf of zonder de hulp van de Vlaams Energiebedrijf wensen te groeien. Is er een duidelijke nood bij die kleine spelers in de energiesector aan dat bundelen?

Mevrouw Liesbeth Homans: Dat is net het probleem, mijnheer Sanctorum. Uit de hoorzittingen is ook gebleken dat er veel onduidelijkheid is over de concrete plannen van de Vlaamse Regering. Daarom hebben wij met de meerderheid spoed willen zetten achter deze procedure, met nogmaals dank voor uw constructieve houding.

Nu moet de Vlaamse Regering met de betrokken partners via het businessplan en de samenwerkingsovereenkomst gaan onderhandelen. We zullen inderdaad wel stuiten op bepaalde spelers die het niet nodig vinden, maar dan hebben we tenminste duidelijkheid. Zolang we dit niet konden stemmen, hadden we die niet.

Mevrouw De Knop, Vlaanderen heeft een zeer goede reputatie voor innovatie. Als we nog een tandje kunnen bijsteken, moeten we dat absoluut doen. Het Vlaams Energiebedrijf is daarvoor een zeer goede motor.

Minister, ik dank u nogmaals voor uw engagement om de commissie op regelmatige tijdstippen te informeren. Ons voorstel van resolutie gaan we vandaag indienen en ondertekenen, zodat we het onmiddellijk na het reces kunnen stemmen. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Op 22 september wordt het besproken, zegt de commissievoorzitter. Dat is al in orde. Ik zal u de tekst bezorgen, als u daarin bent geïnteresseerd.

Minister, ik neem aan dat we u die tekst ook al mogen overhandigen. U hebt in de commissie al gezegd dat u de onderhandelingen zult voeren, misschien de komende zomer, over het businessplan en de samenwerkingsovereenkomst. Wij hopen dat samen met u. Wij geven u alle krediet, zodat u het businessplan en de samenwerkingsovereenkomst op een goede manier kunt invullen voor Vlaanderen.

De voorzitter: Deze middag komen, na de actuele vragen, nog de heren Vereeck en Sanctorum en vervolgens minister Lieten aan bod.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.47 uur.*

■